

MAGYAR LÁZ

+ 4 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.

Ngs. Ramaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Budapest
Disztér 1-2

Primredactor și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

VII. — 107 (1821) Oradea, 1938. mai. 15

Primcolaborator: **dr Gyáriás Elemér**

Petrescu Comnen külügyminiszter megbeszélései genfi diplomáciai körökben

Románia nevében több hajlékonyságot óhajt a Népszövetség szellemében. — A német-cseh kérdés megoldás felé közeledik. — A szudeta-németek önkormányzatot kapnak angol és francia döntőbírással

Bucuresti. Saját tud. A „Curentul” genfi tudósítója, miután ismerteti Petrescu Comnen beszédének sajtóvisszhangját, a következőket írja:

Petrescu Comnen magánmegbeszélései még világosabban leszögezték Románia álláspontját a nemzetközi kérdésekkel szemben. Petrescu Comnen több hajlékonyságot óhajt a Népszövetség munkaszellemében. A népszövetségi paktum szövegét, — szerinte — nem szabad alkalmazni olyan helyzetekben, amelyeket az alkalmazás csak súlyosíthat. A legmagasabb érdek: megvédeni az európai civilizációt, amit a háború fenyeget.

A továbbiakban a „Curentul” a csehszlovák kérdésben Henlein londoni utjával kapcsolatban közöl információkat.

— Az éjszaka folyamán Genfben érkezett értesülések szerint — írja a „Curentul” — a német csehszlovák kérdés megoldás felé közeledik. Anglia és Franciaország berlini barátságos közbenjárásai megértéssel találkoztak. A német-csehszlovák megegyezés kompromisszumos alapon fog történni, amit, mint London sikerét könyvelnek el.

Ez a kompromisszum korlátozza a német befolyást Csehszlovákia ügyeibe, de ugyanakkor nyert ügyet biztosít a német kisebbségeknek Csehszlovákiában. Eszerint az új csehszlovák kisebbségi statutum kedvező lesz a kisebbségekre nézve és döntőbírói szerepet állapít meg Anglia és Franciaország számára, ebben a kérdésben.

A tartományi szervezet az új közigazgatási törvényterv szerint

A tartományi kormányzó és a tartományi tanács kötelező szabályrendeleteket alkothat. — A tanács tagjait a községek és a foglalkozási rendek választják

Bucurestiből jelentik: A pénteken közzétett új közigazgatási törvénytervezet főbb rendelkezéseit tegnapi számunkban ismertettük. A legfontosabb szervezeti újításról, a tartományok külső körvonalairól, a hét tartományhoz beosztott megyékről is adataink közléseket.

A tartományok belső szervezetére nézve még érdekesnek tartjuk a következőket fölemlíteni.

A 60. szakasz szerint a kormányzó helyettese egy főtitkár, miniszteri vezértitkár rangjában.

A 61. szakasz szerint a kormányzó a tartományi helyi igazgatás főnöke és a tartományi tanács elnöke. Igazgatja a tartományt s végrehajtja a tartományi tanács határozatait. Képviselet a tartományt a bíróságok előtt s utalványozza a tartományi igazgatás költségeit. Felügyeli és ellenőrzi a tartományon belüli helyi igazgatásokat s felsőbb fokozatú jóváhagyó és föllebbezési hatóság a megyei és községi hatóságok fölött.

A tartományi tanács választása és hatásköre

A 65—68. szakaszok szerint a tartományi tanács tagjai két kategóriába tartoznak: választottak és hivatalbéli (jogszerintiek).

A választottakat a tartományban lévő összes községek tanács tagjai választják. A községtanácsosok megyénként a megyeszékhelyre gyűlnek össze s minden megyei választótestület titkos szavazással, viszonylagos szótöbbséggel két-két tagot küld a tartományi tanácsba.

Azonkívül minden tartományban a mezőgazdasági, kereskedelmi, ipari és munkaügyi kamarák tagjai a tartományi székhelyen ka-

maránkénti választótestülettel gyűlnek össze s minden foglalkozási ág kamarái választótestülete (vagyis 4 foglalkozási testület) titkos szavazással, viszonylagos szótöbbséggel egy-egy tagot küld a tartományi tanácsba.

A 69. szakasz szerint az elsorolt választott tagokon kívül jogszerinti tagjai a tanácsnak: 1. a tartomány területén lévő egyetem rektora, vagy a tartomány legmagasabb rangú főiskolai, illetve középiskolai igazgatója. 2. A tartomány legmagasabb rangú mérnöke. 3. A tartomány legmagasabb rangú állami orvosa. 4. A tartomány legrégebbi szolgálatú társadalombiztosító pénztári elnöke.

A 75. szakasz szerint a tanács hatásköre döntően határozó, vagy véleményező. A 76. szakasz szerint döntően határoz jövedelmi források, adók, díjak és illetékek létesítéséről; a tartományi költségvetés megállapításáról; tartományi kölcsönök, elidegenítések, ingatlanvételek, engedélyezések, hagyományok elfogadása és olyan jogok elismerése felől, melyek értéke meghaladja a költségvetési jövedelem egyhuszadrészét.

A 77. szakasz szerint a tartományi tanács véleményt mond a kormányzó által hozzátérjesztett minden kérdésben.

A 87. és 88. szakasz szerint úgy a kormányzó, mint a tartományi tanács a saját hatáskörébe utalt ügyekben törvényerejű szabályrendeleteket alkothat. Ezek a belügyminiszter jóváhagyása után lépnek életbe

A négy gazdasági út

(S. I.) — A minap vita folyt a sajtóban arról, hogy a transzilván magyarság miképpen oszlik meg a különböző társadalmi rétegek, elsősorban a falusi és városi lakosság között. Hasznosabb volna azonban afelett vitázni, hogy a nemzeti egység gazdasági erejének érdekében mivel tartoznak egymásnak ezek a rétegek, elsősorban éppen a falu és város.

Akármi legyen is a kétféle lakosság aránya, a kezdeményezés mindig a városból indul ki. Nemesak azért, mert a város a szellemi élet központja és sűrűn lakott hely, ahol könnyen kerülnek egymással kapcsolatba az emberek, hanem — különösen gazdasági téren — azért, mert a város a piac. A falu termel, a város fogyaszt, akár a maga élelmezésére, akár csupán feldolgozásra vásárolja meg a falu termékeit. A falu inkább elad, a város inkább vesz s tudjuk, hogy a gazdasági javak forgalmában rendszerint az utóbbi a nagyobbik úr. Kivételes viszonyok azok, amikor megfordítva áll a helyzet.

A város ezt a helyzetét különféleképpen használhatja ki a faluval szemben. A kisebbségi nemzetek életében tehát arra is, hogy a városi fogyasztó megkeresi a maga nemzetiségének falvait és elsősorban azoknak a termékeit fogyasztja. Ennek különösebb gyakorlati akadályja nincsen. Elsősorban szervezési probléma és akkor válik lehetővé, ha a falunak megvan a maga közérdekű értékesítési szerve, a városi lakosság pedig megszervezi elsőrendű élelmi s más életszükségeitnek fogyasztását, ugyancsak közérdekű alapon.

Városi és falusi szövetkezetek könnyen találhatnak kapcsolatot egymással, mert kedvező feltételeket tudnak szabni. Ez nemcsak ugyanabban az országban vagy tartományban lehetséges, hanem országhatárok felett és tengereken át is. A dán falusi értékesítő szövetkezetek termékeik javarészt az angol munkások hatalmas fogyasztási szövetkezeteinek adják el és mindakettő jól járnak: a dán kisgazda 70 meg 80 százalékát kapja meg annak az árnak, amit az angol munkás a dán vajért, tojásért vagy zsírért a szövetkezeti árucarnokban fizet, az angol munkás pedig még így is sokkal olcsóbban él, mintha a liberalista rendszer büszkeségére, a szabadversenyre bízta magát. Ha nem így volna, nem tenne így egyik fél sem, mert hiszen erre a szövetkezésre sem az angol munkást, sem a dán kisgazdát senkisé megkényeszeríti.

Magyarországon a gazdasági élet hívatott bűvárjai megállapították, hogy a gazda csak 44 százalékát kapja meg a piaci árnak, a többi elporlik különböző malomkövek között. Aki olvasta a Buletinul Statistic egyik közlelést, számában azt a cikket, mely a romániai városi piacok egyenlőtlen áráról és a városi helyzet okairól szól, nem kételkedik abban, hogy itt minélunk sem jut több a gazdának termékei piaci árából. Igen fontos és közeli feladat volna tehát az itteni helyzet pontos megállapítása. A felvilágosító és toborzó munka nagy hasznát venné az ilyen adatoknak.

Az aránytalan és kiegyenlített piaci árak világában nagy lehetőségek előtt áll a városi fogyasztás szervezkedése, mert nemcsak magán tud gyorsan és biztosan segíteni, hanem nemzetének falusi rétegén éppentúgy. A mi esetünkben ez annál inkább lehetséges, mert a városi lakosság igen nagy része ma is magyar. Még a legutóbbi népszámlálás is igen tanulságos

GDYNIA

Amerika-Hajózási R. T. Rendszeres személy- és teher-hajózárok

Eszak-Amerikába és Kanadába

a következő modern motoros hajókkal: „Báthory” és „PILSUDSZKY” Bucuresti—Newyork vagy Halifax gyorsvonati jeggyel, vizumokkal, a kikötőkben való ellátással együtt 18.000 leitől.

Dél-Amerika

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires a kényelmes „KOSCIUSZKO” és „PULASKI” gőzhajókkal jutányos árban.

GDYNIA AMERIKA LINII DE NAVIGATIE S. A.

Bucuresti, Str. Poincare 39 Telefon No. 4-22-31.

adatokkal szolgál erre vonatkozólag. Ezek szerint a három transzilván tartomány városai-ban még mindig 50 százalékon felül van a városi magyar lakosság aránya; ez az arány pedig még sokkal kedvezőbb, ha csak azokat a városokat nézzük, melyeknek magyar környékük is van. Abból a szempontból pedig, melyből most nézzük ezt a kérdést, éppen ezek a városok a fontosak.

Ennek a városi magyar lakosságnak tömegei a munkásság soraiból kerülnek ki: a külvárosok magyar népének kezében van a magyar falu gazdasági szervezkedésnek talán legfontosabb kulcsa. Aki a transzilván városok külvárosainak népét a fogyasztás szempontjából szövetkezetekbe tudja megszervezni s ezeket a szövetkezeteket meg tudja tölteni a magyar népközösség szellemével, nagy és fontos lépést tett a magyar falu értékesítésének és termelésének szervezése érdekében.

Mindig a piac szervezi a termelést. Ha a piac állandósága és biztonsága a fogyasztás szerveztségén nyugszik, ebből szinte ellenállhatatlanul megszületik a termelés állandósága és biztonsága. Most játszódik le szemünk előtt nagyban ez a folyamat: a teljesen megszervezett németországi fogyasztás azokban az országokban, ahol szükségleteit fedezi, rohamosan fejleszti a mezőgazdasági értékesítés szövetkezeti szerveit. Azzal az állandósággal és

biztonsággal, amit a szállítónak nyújtani tud, kikapcsolja az egészségtelen versenyt és ezzel lehetővé teszi, hogy a szövetkezet is lehessen szállító, olyan szerv tehát, mely nehezkesebben mozog és így a mozgékony, gyors, egyéni elhatározásokkal dolgozó magánvállalkozással különben nem mindig tudja felvenni a versenyt.

Ha megszületik a magyar kisgazda és a városi magyar munkás szövetkezeti együttműködése, ebből igen nagy és állandó lendítő erő sugározna át az általános román szövetkezeti mozgalomra. Ez a magyar népi együttműködés az országos szövetkezeti mozgalomnak legfontosabb tengelye lenne, mert átszegtén ezt a mozgalmat az állami támogatás mesterséges állapotából a gazdasági valóságok világába; nemcsak a példa ragadós, hanem a szövetkezet mindenütt szövetkezetet keres, hogy együttműködést és megértést kapjon ott is, ahol magának nincsen saját szervezete.

Nem tudunk előrelátóbb kisebbségi politikát elképzelni, mint olyat, amely szabad utat enged a kisebbségi nemzetek szövetkezeti szervezkedésének. A maga szempontjából azért böcs ez a politika, mert azokat a gazdasági erőket, melyek a kisebbségi nemzetek nemzeti együttműködéséből fakadnak, mihelyt utat kapnak, — közvetve az egész társadalomgazdaság szolgálatába állítja. Az ukrán vaj, melyet az ukrán nép nemzeti összetartásán alapuló szövetkezetek termeltek, ma Lengyelországnak

egyik legfontosabb deviza-forrása, mert az angol fontot hoz az országból...

A gazdasági erők szövetkezeti szervezése azonfelül tevékenységi területet ad a kisebbségi népek közéletének: az ember pedig közéleti lény, efféle tevékenység nélkül nem tud megélni. Ez a szervezkedés végül nagy mértékben alkalmas arra, hogy a kisebbségek helyzetének szociális éleit tompítsa és enyhítse. Erre sem mondhatja senki, hogy az nem áll az állam érdekében is. Ezzel bizonyos egyoldalúságok könnyebben elviselhetők lesznek. Felette érdekes és tanulságos példák állanak előttünk: mind Németországban, mind Olaszországban a legteljesebb szabadságnak örvendő kisebbségek gazdasági, különösképpen szövetkezeti szervezkedése s ez a belátás, amint fennebb láttuk, diadalmasodott a szomszédos Lengyelországban is.

Ha a transzilván magyar sajtó kellő hangot adna ennek a kérdésnek s ezt állandóan napirenden tartaná; ha ez a probléma ennek nyomán népi törekvések jellegét ölténé, bizonyára felébredne e kérdés iránt azoknak az érdeklődése is, akik éppen most a kisebbségi kérdés megoldásának útjait tanulmányozzák. Ez a gazdasági út, melyről fennebb szólottunk, kétségtelenül a legfontosabbak egyike; nemcsak önmagában fontos, hanem azért is, mert ezen lehet a legkönnyebben megtalálni a népek életkereteinek egymás melletti jó szomszédságát.

Mussolini a Földközi tenger legnagyobb kikötővárosává fejlesztette Genovát

Az olasz miniszterelnök a külügyminiszterrel együtt három hadihajó dísz kíséretével odautazott. Szombaton nagy beszédet mond a városban a Földközi tenger feletti uralomról

Rómából jelentik: Mussolini miniszterelnök Ciano külügyminiszter, Alfieri propagandaügyi miniszter és Starace párttitkár kíséretében Gaeta kikötőbe érkezett és felszállt a „Cavour” páncélos cirkálóra, mely a „Julius Caesar” páncélos cirkáló és két torpedóromboló kíséretében utnak indult Genova felé. Genova lakossága nagy lelkesedéssel várja Mussolinit. A házakat fellobogózták, az utcákat feldíszítették. Genova lakossága különösen hálás a Ducenak, mert 12 év előtt ő indította el a város hatalmas fellendülését és ő állította

össze a város fejlesztésének programját. Azóta husz közeli községet kötöttek össze Genovával és a város lakossága 350 ezerről 700 ezerre emelkedett. Genova kikötőjét annyira kiépítették, hogy egyenrangúnak mondható Marseille kikötőjével, sőt modern felszerelés szempontjából felül is mulja. A város körül hatalmas ipartelepek létesültek. Mussolini a genovai Victoria téren nagy beszédet mond szombaton délután. A beszéd a Földközi tenger fölötti uralomról fog szólni, s világszerte feszült iránta az érdeklődés.

Tolvaj az alvégen

Számadó Ernő novellája

— Mégis csak nagy eset, hogy ezekre a tolvajokra nem tud rájleszteni senki emberfia — panaszkodtak egymásnak a kárvalótt atyafiak. A máshéten Csarnaiékhoz törtek be. Azelőtt meg Tarkalovas Kishez, a székérbíróhoz. A héten meg majd mindennap valahova. Innen egy oldalszalonna, onnan egy-két zsák gabona, meg ez, meg az. Ez mégsem jól van így.

A várostól kijött szuszka Kocsor rendőr-mester uram, de az is csak annyit mondott, hogy Juhász Szabóéktól a Vashalomig vezetett a nyom. Szánnal vitték a pernahajderek a tolvajlott hemehummit. A fene a körműket.

A parasztok azonban nem vették olyan könnyen a dolgot. Ők bizony nehezen keresték, amijük van. Még hát ők soha el nem bitorolták a más jószágát. Ha a haragos szomszédtól átrepült a lyúk, hát az igaz, hogy kitekérték a nyakát, de az is igaz, hogy azonmód áthajították a berena tetején. Hadd egye meg a gazdája!

Furfangos Tar Imre fortélyos csapdát eszelt ki. Óhózzá, nincs az a tolvaj, amelyik besettenkedne. De bizony a tolvaj sem esett a fejelágára. Kibontotta a görét a hátulján és elemelt egynéhány zsák csövestengerit. Tar Imre váltig vakargatta zsíros üstökét:

— No, de csak még egyszer jöjjön! — Nem is hált bent a házban. Kint nyúlt végig a pitarajtóban, a kocsijáró subán. Csillagos üdőben

meg egyenesen az üstökájába hevert a ház elé. Vasvillát szorongatott a markában, úgy aludt el.

Egyszer, hogy, hogy nem, arra neszel, mintha — hallga csak! — valaki csevegne az istálló táján.

— Ugy — füstölgött magában — nem egyedül jár a görény. No megálljatok!

Kapja a vasvillát, oszt szép csendesen megindult lefelé. Lapul, lopakodik ügyesen, sutytyomban. Hja, dobbal nem lehet verebet fogni!

— Öhöm, a ganéjkihányólyukon bemásztak az istállóba. Nem rossz. Bizonyosan a szénályukon meg felkércekednek a padlásra. Lám, eszembe se jutott volna. No, de most! — Nagyóvatosan körülmegy. Innen meg nem menekül, nincs a világnak olyan agyafúrt tolvaja. Hátul a vasboronát nagy csendbe nekitámasztja a ganéjlyuknak. Hja, nem úgy verik a cigányt! Hogyne, hogy mikor rájuk nyit az ajtón, hát kisuttyanjanak a lyukon. Tudja Pál, mit kasszal.

Azután szépen vissza az ajtóhoz. Ejnye, de mi történt! Nyitva az ajtó... Azt a nemjóját, míg támogatta a vasboronát, addig nem meugrott a görénynél! Lám, minél óvatosabb az ember, annál rosszabb. Igen, csak észrevették, hogy szöszmötöl a lyuknál. Pedig milyen akkurátosan kigondolta. Belép az ajtón a vasvillával, a tolvajok meg neki a lyuknak, oszt felfűződnek, akár a füge. De most fuccs. Elszelelték. No, de benéztek, mit végeztek... Be ám, mert mintha neszezne még bent valami!

Előretolja a vasvillát, azután hirtelen masinát ránt és bevilágít. Mi ez? Jól lát? A tulajdon édeslányát? Igen?

— Mit csinálsz itt, he? — rivall rá tulajdon édeslányára Tar Imre.

— Semmit... — nyöszörgi Zsuzska.

— Most már semmit? Hol van, akivel itt voltál, te szépséges mákvirág? Gyere csak ki onnét! Gyere ki, azt a keserves!...

— Csak Pista volt itt... Idősapám, csak Pista... Izét hozott...

Tar Imrének minden vér a fejébe szaladt. Hogy az a lyánya. Evvel a rosszcsont Szegfű Pistával éjszakának idején találkozott... hej, hogy a... hogy a... tüzes ménkü... és úgy vágta a kucsmáját a földhöz, hogy akkorát huppant, mint egy puskalövés.

Ebben a szent pillanatban rúgja át a közkerítés kis verőcóját Szegfűné. Legalább is úgy tetszik az. Neki van ilyen piros gyerehaza kendője. Már ott elkezd a jámbor a nyárászkozást:

— Jaj, jaj, jöjjön kend ízibe, jöjjön, megfogtuk a tolvajt, a tolvajt, jaj, segítség, a tolvaj, a tolvaj!...

Tar Imre fejében összekeveredett az este. A lyánya... a tolvaj... és fölkapta kucsmáját: gyerünk! A lyányával majd elszámol. A tolvaj még elinalhat. Amekkorát csizmájával rúgni lehet, olyan rugdosással esett neki a setétnék és hűsgyé, át a szomszédba.

Es valóban. A tolvaj visszavonhatatlanul fogva volt. Ott állt a ház közepén, az almárium előtt, leszegett fővel. Előtte az öreg Szegfű

A szudeta-németek vezére Londonban

Bizalmas jellegű megbeszélései voltak az angol politikusokkal. — Pénteken együtt villásreggelizett a konzervatív és liberális angol ellenzéki csoportok vezéréivel

Londonból jelentik: Henlein, a szudeta-németek Londonban tartózkodó vezére, pénteken magánjellegű villásreggelin vett részt, amelyen jelen volt a franciabarát külpolitikai irány legerősebb szószólója, Winston Churchill, konzervatívpartii vezető politikus is, továbbá Sir Archibald Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezére.

A villásreggeli után Henlein kijelentette a Star tudósítójának, hogy egy régi barátja hívta Londonba. Hangoztatta, hogy pénteki megbeszélései rendkívül bizalmas jellegűek voltak. Szó volt a cseh kérdéstről is. Szombaton — úgymond — visszatér Prágába, de a közeljövőben ismét Londonba utazik.

Churchill a villásreggeli után csak ennyit mondott a sajtó képviselőinek:

— Középeurópáról volt szó.

Nicholson képviselő ezt mondta:

— Beszélgetést folytattunk arról, hogy mit akar Henlein a karlsbadi beszéddel kifejezésre juttatni.

A Star szerint a berlini politikusoknak tulajdonképpen az a céljuk, hogy rábírájék Csehszlovákiát az orosz szövetség felbontására. Ha ezt a csehek megtennék, Berlin elejtené a szudeta-német problémát, mint ahogyan elejtette a déltiroli németek kérdését a berlin-római tengely létrejötte után.

Az Evening Standard szerint Henlein a Hitler határozott kívánságára utazott Londonba, hogy megértesse az angolokkal, miszerint a szudeta-németek önkormányzati követelése visszavonhatatlan. Ahhoz is ragaszkodik Hitler, hogy Prága mondja fel a szövettel való szövetséget. Az Evening News szerint Ribbentrop német birodalmi külügymi-

niszter közölte Sir Neville Henderson berlini angol nagykövettel, hogy Németország Csehszlovákiával szemben a következő kívánalmakkal lép fel:

1. A cseh állam átszervezése, önkor-

A csehszlovákiai kormány a nemzetiségi törvényt összekapcsolja a terrorellenes törvénnyel

Prágából jelentik: A pénteki minisztertanácsról kiadott hivatalos jelentés szerint az új nemzetiségi szabályzat főbb vonalaiban elkészült. A tervezet széles alapot nyújt az időszerű kérdések megoldására. A kormány mind konkrét tárgyalások, mind törvényhozás útján kívánja a terveket a megvalósítás útjára vinni. A szabályzat ragaszkodik valamennyi törvény tiszteletben tartásához, főleg a terrorellenes törvény betartásához. A tervezet nem tűr semmiféle terrort, akár nemzeti, akár politikai, akár szociális kérdésben jelentkeznek is az. Minden olyan esetet, mely a törvénybe ütközik, meg kell büntetni. Hozzáfűzi a rendelkezés,

mánnyal a német és a többi kisebbség számára.

2. A csehek ejtsék el a szövetséget Moszkvával.

HOSSZAS ÉS FONTOS TANÁCSKOZÁSOK AZ ANGOL MINISZTERELNÖKNÉL

Londonból jelentik: A miniszterelnöki palotában hosszas és fontos tanácskozások folytak. A megbeszélésen jelen volt Sir Samuel Hoare belügyminiszter, Lord Swinton légügyminiszter és lord Baldwin, aki a miniszterelnök vendége volt villásreggelin. Sajtóköri körben kormányátalakítást várnak, amelyre a légi fegyverkezés lassúsága miatti elégedetlenség adott indokot. Állítólag a légügyi tárcát Sir Samuel Hoare kapja meg.

A CSEHSZLOVÁKIAI NÉMETEK BELÜGYMINISZTERI ENGEDÉLLEL ÖNKÉNTES VÉDŐSZOLGÁLATOT SZERVEZNEK

Prágából jelentik: A csehszlovák belügyminiszter engedélyével Egerben megalakították a német önkéntes védőszolgálatot. A szolgálat vezetője Henlein Konrád, aki vezérkari főnkéntül Brandner Vilmost nevezte ki. A védőszolgálat feladata tüntetések alkalmával a rend biztosítása és szerencsétlenségeknél első segítségnyújtás.

Rendezi a CFR a baleseti és haláleseti kártalanítások kérdését

Az új tervezet szerint azonnal kártalanítást adnak a vasút hibájából származó károkért. — Az alapot vasúti jegyekhez csatolt pótdíjakkal fizeti meg a közönség

Bucuresti. Saját tud. Mihai Ghelmegeanu közmunkügyi miniszter a minisztertanács elé határozatot terjesztett, amely a vasúti viteldij-

szabályzatba rendelkezést iktat, a vasúti szerencsétlenségek következtében történt halálesetekkel és sebesülésekkel kapcsolatban.

E határozat szerint, ha szerencsétlenség a vasúti anyag, vagy személyzet hibájából következett be, a CFR fizet elsőosztályú utas után

Fájdalmak? Megszabadul tőlük Togal útján rheumás és köszvényes bántalmaknál, hüléses betegségeknek, gripánál, ideg- és főfájásnál. Fontos: jól elvisehető - mindig hatásos! 42, 14 és 3 tablettás csomagolásban.

400.000 leit, másodosztályos utas után 300.000 leit, harmadosztályos utas után 200.000 leit.

Ennek a kártalanításnak a fedezésére a rendes vasúti viteldij mellett minden utas, tekintet nélkül a távolságra, vagy arra, hogy egy utazásra szóló igazolvánnyal, egész jeggyel, vagy leszállítással, vagy pedig egy utazásra szóló szabadjeggyel ingyen, vagy kedvezményesen utazik-e, a következő pótdíjakat fizeti: elsőosztályon 12 leit, másodosztályon 8 leit, harmadosztályon 4 leit. Menettérti jegynél kétszeresen fizetik e pótdíjat. Bérletjegyeknél havonta elsőosztályon 80, másodosztályon 60, harmadosztályon 40 leit kell e célra fizetni. Szabadjegyesek ugyanezeket az összegeket fizetik havonta.

Hasonlóképpen különböző díjak vannak megállapítva a kedvezményes utazásra jogosító igazolványok tulajdonosaira nézve is. Az új rendelkezés a málforgalomban két leit szállítási díj többletet állapít meg a károsultak azonnali, teljes kártalanítására.

fejszével. Pista gyerek meg kötözi szaporán, hurkolja a kezét hátra.

— Ki fia-borja vagy te?

Azután lekapja a tolvaj kalapját.

— Hadd nézzünk a szemedbe.

Azután megfogódzott az almáriumba. Ekkora szegény. Ekkora szegény... Tóth Berci. Az akit minden áron vőjinek akart. Azért tiltotta lányától Szegfű Pistát. Azért tiltotta... De ilyen szegény. El kell sülyedni... Ó, ó, mit kell megérni... Fekete lett Tar Imre mint a föld. Csak ennyit mondott:

— Hát ezt kellett vélnünk csinálni? Ezt tanulad Pesten?

De a tolvajfogás híre, mint a futótűz, lobogott végig a falun. Pillanatok alatt vagy harminc ember tolongott a házban. Rúgdosták, köpdösték a tolvajt. Egyesek pénzt csörgettek neki. Varga János akasztófával ijesztette:

— Csüngni fogsz, esém. Te faluszegénye. Rövid kötél, magos fa fetejébe. Elfújja a szél port a lábod alatt...

A többiek rákontrázták:

— Húzzuk majd a lábod lefelé. Hallod-e, híres!

Tar Imre feketedett, verejtékezett, sóhajtozott.

A többi meg azt vallotta, hogy fogták el a tolvajt.

— Könnyen — felelte hetykén az öreg Szegfű. — Van itt ész. Hát azt okumuláltuk ki fennap a fiammal. Pistával, hogy szép esendesen felhordtuk a padlásra a kis disznó hemmehummáját, osztán alatta kifűrésztük a plafont. A lyukra meg szépen lepedőt feszítettünk. Behánytuk szalmával a lepedőt, meg a környékét is, nehogy gyanuperrel éljen

a tolvaj. Mert sejtettük, hogy látogatónk lesz így, disznóölés után. Hászén lett is vigan... No, oszt a testvér az oldalas alá akart állni, mert csak úgy lehetett, hogy leakassza, oszt beléhágott az ártatlan lyukba. A lepedő meg abban a minutában összecukódott, oszt zsupsz, idepoltyant a ház közepére. Ugy-e Pista fiam! Azután Tar Imre felé fordult:

— Imre bátyám! Mán megengedjen, de volna egy-két szavam.

Tar Imre csak bámult hangtalanul.

— Kend mindig tiltotta tőlem Zsuzskát.

En Mari nénémnek megmondtam, akárhogy tiltja, mégis csak az enyém lesz. Azt mondta, ő nem bánja, de kend igen akaratos. Kend Tóth Bercihez akarja adni, mert annak többje van, mint nekem. Már földje, nem becsülete.

Meghogya az Pesten járt, oszt ott szépen kiokosodott. Hát látja kend, Imre bátyám, így okosodott ki. En ma este ott voltam kelmeteknél. Átvittem a jegykendőt Zsuzskának. Hát most megkövetném, Imre bátyám, hogyhát adná nekem Zsuzskát. Megbecsülöm én. Tudok én dolgozni. Édesanyámék is szeretik. Meglennénk mink ketten. Kimennénk tanyásnak a Bánomba. Már néztem is helyet. A Liskaytanyára. Jóságártás, minden... Imre bátyám...

Tar Imre helyett életepárja, Mari néni felelt:

— Persze, hogy a tiéd a lány. Megcsináljuk a lakzit, aztán kimehetek. Apátokkal én majd szót értek.

— Ugy-e, apja?

Tar Imre rábólintott. De nem szólott egy árva szót se.

Mert hiába: kemény magyar volt.

Betörőnek néztek és agyonlőtték egy ismert seini sportembert

Satumare. Saját tud. Szombatra virradó éjszaka megrendítő dráma játszódott le a satumare megyében levő Seini községben. Három ittas fiatalember bezörgött Papolczy László dr ismert ottani orvos cselédjéhez s követelték, hogy a háztartásbeli alkalmazott bocsássa be őket magához. A cselédleány ijedtében gazdájához futott, aki abban a hiszemben, hogy betörők akarnak lakásába behatolni, magához vette duplacsövű, seréttel töltött fegyverét és azzal a kettős ablakon keresztül az illuminált állapotban levő fiatalemberre lőtt. A társaság tagjai között volt Miklóssy Antal ismert seini mechanikus és ottani sportember is, akit a kilőtt serétek súlyosan megsebesítettek. A súlyosan sebesült fiatalember ekkor az utca másik oldalára vándorolt s ott a járásbíróház épülete előtt összeesett. Ebben a pillanatban lépett ki a kapun Braganciu vezető járásbíró, aki a vérző em-

ber láttára nem tudta mi történt s riasztáskép a levegőbe lőtt, majd a sebesültet segélyben részesítve, intézkedett, hogy az orvosi kezelésben részesüljön. Miklóssy Antalt dr Bíró ottani orvos vizsgálta meg először, s midőn látta, hogy sebesülése rendkívül súlyos, a satumare közpórházba szállította. A kórházban megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen fiatalember testébe 16 serét fúródott és azok a tüdejében, valamint májában borzalmas roncsolást okoztak. Miklóssy Antal az aránylag gyors orvosi beavatkozás ellenére is percről-percre rosszabbul lett s szombat reggel fél 9 órára sérüléseibe belehalt. A seini csendőrség ezek után kihallgatta, majd őrizetbe vette Papolczy László dr ügyvédet, aki megrendülve értesült a tragédiáról s annál is inkább szívére vette az esetet, mert hosszú esztendőknél át lelkes támogatója volt minden sportnak s az általa lelőtt Miklóssy Antal éppen legkedvesebb futballistái közé tartozott.

Nagyszabású ipartelep alapítása Linzben

A Dunavölgy legnagyobb ipartelepévé fejlesztik. — Képezik hozzá a Rajna-Majna-Duna összekötő víziútját is

Linzből jelentik: Göring porosz miniszterelnök pénteken Linzben érkezett, ahol részt vett az ott épülő nagyszabású ipartelep alapkövetésénél. Az ipartelepnek „Göring Herman művek” lesz a neve. Az alapkövetésnél Göring nagyobb beszédet mondott. Ebben bejelentette, hogy az új ipartelepét egy-két éven belül szorososan összekapcsolják a német szén-

művekkel. Itt építik meg a Dunavölgye legnagyobb ipartelepét és rövidesen kiépül a Rajna-Majna-Duna összekötő víziút is. A most meginduló munkálatok — ugymond — nemcsak egy-két évre adnak munkát többszáz ezer osztrák munkanélkülinek, hanem megadják az alapot Ausztria nagyarányú gazdasági felépítésére.

A pénzügyminiszter megsemmisítette az italmérők nyelvvizsgájára vonatkozó rendeletet

Timisoara. Saját tud. Az italmérők nyelvvizsgálója Timisoarán már hétfő óta folyamatosan van s állítólag szombaton be is fejeződik. Vizsgálóra kerültek a timisoarai kávéosok és vendéglősök, valamint azok a kereskedők, akiknek zárt palackban való italeladására van engedélyük. A Kereskedők Egyesülete most elnöktől, Oprea Jánostól azt a telefonértesítést kapta, hogy Bucurestiben közbenjárt az italmérők érdekében és megígérték, hogy aki a mostani vizsgákon nem felelt meg, későbbi időpontban újból vizsgára állhat. Később a vendéglőspartársulat magánjellegű táviratot kapott Bucurestiből azzal az értesítéssel, hogy a pénzügyminiszterium a szeszgyártásügyi vezérfelügyelőség részéről kiadott vizsgarendeleletet megsemmisítette és elrendelte, hogy az italmérők nyelvvizsgáját szüntessék meg. A vendéglőspartársulat felfogása szerint a pénzügyminiszterium rendelete úgy a kiskereskedőkre, mint pedig a vendéglősökre, tehát valamennyi italmérőre vonatkozik. Reméli egyben az

ipartársulat, hogy a rendelet rövidesen hivatalos formában is megérkezik.

Oradea. Saját tud. Az oradeai kereskedelmi és iparkamara pénteken Theodor Popa elnökkel téve fontos ülést tartott. Az ülésen elhatározták, egy kölcsön segélyintézet megállapítását. A kereskedelmi és iparkamara kétféle millió lej kölcsönt vezet fel s ezt az összeget az új intézmény rendelkezésére bocsátja. Traian Neavu, az egyik felszólaló kijelentette, hogy Bihar megyében ez az első lépés a kereskedelem és ipar nacionalizálására.

A bejelentés nyomán nagy vita indult meg. Botzatu Gheorghe azt javasolta, hogy a közlésekből hozzanak be hűsz újut s a kamara helyezze el őket ott, ahol nincsenek megfelelő számban román alkalmazottak. Kötelezni kell ezenkívül az oradeai kávéosokat és vendéglősöket, hogy legalább tizenöt-husz pincértanácot vegyenek fel.

A közgyűlés résztvevői egyhangúlag elfogadták az indítványt is, hogy a kamara kérjen huszonegy millió lejes hitelt a kormánytól s ezt az összeget a bihormegyei román kereskedelem és ipar támogatására fordítsák.

Szöbakerült az italmérők nyelvvizsgálójának a kérdése is. Botzatu Gheorghe felolvasta Niculescu-Ritznek, a bucuresti kereskedelmi és iparkamara elnökének táviratát, amely szerint a pénzügyminiszter megsemmisítette az italmérők nyelvvizsgájára vonatkozó rendeletet s az italmérőknek nem kell nyelvvizsgát tenniük.

PELMENTETTÉK A SAJÁT TERMÉSŰ ENGEDÉLYEL BIRÓ ITALMÉRŐKET A NYELVVIZSGA ALÓL

A „Dionysos” szőlőszindikátus értesíti a saját termésüket mérő szőlősgazdákat hogy közbenjárására a monopól vezérigazgatósága 11.04-1938. számú rendelete értelmében felmentette őket a román nyelv vizsgájára alól.

* Főfájás, idegesség, hypochondriás állapotok gyakran a legrövidebb idő alatt megszűnnek, ha balmüködésünket reggelenként, éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

A belga kormány lemondott

Brüsszleből jelentik: A Janson-kormány benyújtotta lemondását. A király Spaak eddigi külügyminisztert bizta meg az új kormány megalkotásával. Spaak a megbízást elfogadta.

Moszkvában letartóztatták a földművelésügyi népbiztosot és a népbiztosok tanácsa elnökét?

Moszkvából jelentik: Ellenőrizhetetlen hírek szerint Eikhe földművelésügyi népbiztos, Koszort, a népbiztosok tanácsának elnökét, az ukrainai párt titkárát, valamint Stechit, a központi bizottság tagját és a propaganda hivatal vezetőjét letartóztatták.

A nagy feltűnést keltő letartóztatások okáról semmit sem tudnak, de valószínű, hogy azok Stalin egyenes parancsára történtek.

Beiktatták hivatalába Filip Justint, Oradea város új alpolgármesterét

Oradea. Saját tud. Szombaton délelőtt fél 1-kor megjelent Constantin Constantinescu polgármesternél Filip Justin oradeai ügyvéd és felmutatta a belügyminiszterium május 12-ikén kelt 17.692 számú rendeletét, amely Oradea város alpolgármesterévé nevezi ki. A határozathoz a belügyminiszter kifejté, hogy mivel a városi tanács összes teendőit a polgármester vette át, s ezeket a teendőket egy személy nem tudja elvégezni szükség volt egy alpolgármester kinevezésére.

Constantin Constantinescu polgármester kivette az esküt az új alpolgármestertől és a következőket mondotta:

— Kérem Önt, hogy a mai naptól fogva tekintsen el minden politikai és magán támogatástól. Dolgozzon az egységes és egészséges román munka érdekében és akkor testvérek leszünk.

Filip Justin a következőket mondotta:

— Hivatalom átvételekor a rend, a becsületesség és törvényesség elveit tűztem ki magam elé. Azon leszek, hogy a város előrehaladását szolgáljam. Köszönöm a polgármester ur elélegzett bizalmát és ígérem, hogy nem fog csalódni bennem.

Vostinar Joan városi főjegyző a tisztviselői kar szerencsekívánatait tolmácsolta.

A polgármester zárószavaiban megismétli, hogy Filip Justin a mai naptól kezdve alpolgármester, az állam tisztviselője, tehát nincsenek politikai barátai.

Az ünnepélyes beiktatás ezzel véget is ért. Hétfőn délelőtt jelöli ki a polgármester az alpolgármester hatáskörét.

Egyéni utasok! FIGYELEM!

Eucharisztikus Kongresszusra szóló

utazási igazolvány

és érem kapható

Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Ara 210 lei.

Elsőáldozási

emléképek,

két színben, csinos, izléses kivitelben, kapható könyvosztályunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2'50 lei, a kisebbméretűek (14×23 cm.) ára 1'50 lei.

Imrédy Béla miniszterelnökségével megalakult az új magyar kormány

Darányi Kálmán volt miniszterelnök péntek délután adta be kormánya lemondását. — Az új kormányban hat tag az előbbi kormányból jött át, négy tag újonnan behívott

Budapestről jelentik: A Darányi-kormány tagjai péntek délután 5 órakor minisztertanácsot tartottak. Darányi miniszterelnök kifejtette, hogy kormánya a maga elé tűzött feladatát beváltotta, az alkotmányjogi és szociális reformokat megalkotta, az állami rend megővésére szükséges sajtórendészeti, valamint a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyára vonatkozó javaslatokat a képviselőházzal, a beruházási törvényjavaslatot a parlament mindkét házával letárgyaltatta. Miután ezzel tulajdonképpen a kormányzat egy meghatározott fejezete lezárult, indítatva érzi magát, hogy felajánlja lemondását. A minisztertanács Darányi felfogását magáévá tette és hozzájárult a lemondás benyújtásához. Ennek folytán Darányi negyed hat órakor megjelent a kormányzónál és előterjesztette a kormány lemondását. Egyben utódául Imrédy Béla közgazdasági minisztert ajánlotta. A kormányzó a lemondást elfogadta és az új kormány megalakításá-

val Imrédy Bélát bizta meg. Imrédy rövidesen bemutatatta az új kormány névsorát az államfőnek, aki azt elfogadta. Az új kormány tagjai a következők:

Miniszterelnök és kereskedelmi miniszter: **Imrédy Béla.**

Külgügyminiszter: **Kánya Kálmán.**

Iparügyi miniszter: **Bornemisza Géza.**

Igazságügyminiszter: **Mikecz Ödön.**

Pénzügyminiszter: **Reményi-Schneller**

Lajos.

Tárca nélküli miniszter: **Hóman Bálint.**

Uj tagok:

Vallás- és közoktatásügyi miniszter: gr. **Teleky Pál.**

Földművelésügyi miniszter: **Sztranyavszky Sándor.**

Belügyminiszter: **Keresztes-Fischer Ferenc.**

Honvédelmi miniszter: **Rátz Jenő.**

A volt kormány búcsúzása és az új kormány beköszöntője a kormánypártban

A külső és belső politika iránya változatlan marad. — Imrédy miniszterelnök a fejlődő irányú jobboldali politikáról szólt, mely nem zárkózik el az új és hatalmas korszakéiól

A nemzeti egység pártja péntek este 7 órakor értekezletet tartott, amelyen a lemondott kormány és az új kormány valamennyi tagja megjelent. Elsőnek Darányi lemondott miniszterelnök beszélt. Megindokolta, mi indította arra, hogy a kormány lemondását benyújtja.

— Az utóbbi időben, — mondotta többek között, — olyan hírek terjedtek el, melyek szerint lemondásom oka az volna, hogy a felsőház tagjainak bizonyos csoportja bizonyos követeléseket állított volna fel a kormánnyal szemben. Ezzel szemben a valóság az, hogy a felsőház egyáltalában nem foglalt állást. Így

alaptalanok azok a hírek, amelyeket bizonyos helyen terjesztettek és bizonyos orgánumok kolportáltak. Bejelenthetem, hogy én már hetek előtt kértem felmentésemet, de az államfő arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kormány lemondását későbbi időpontra halasszam.

— Az utóbbi időben sokszor hallottam azt a kívánságot, hogy bizonyos jelenségekkel szemben erélyesebben lépjek fel. A rendet és nyugalmat fenntartani elsőrendű kötelessége a kormánynak, de mindenkinek kötelessége,

hogy a szociális feszültséget enyhíteni törekedjék.

Beszéde végén Darányi kérte a pártot, hogy utódát, Imrédy Bélát, akit ő ajánlott az államfőnek, ugyanolyan bizalommal és szeretettel támogassa, mint amilyen bizalomban és szeretetben öneki volt része.

Darányi után Imrédy Béla kezdte meg bemutatkozó beszédét. Elmondotta, hogy programjának főbb kifejtésére a parlamentben kerül sor. Ami a külpolitikát illeti, hangoztatta, hogy a külpolitikai vonalvezetésben semmiféle változás nem fog bekövetkezni. Belsőpolitikai tekintetben kijelentette, hogy a belsőpolitika gyakorlati részének megalapozására határozott eszmei bázist akar adni.

Keresztény, nemzeti és jobboldali politikát akar folytatni.

Kitért ezután a jobboldali politika értelmének és eszmei tartalmának ismertetésére. Hangoztatta, hogy a jobboldali politika az evolúció, a fejlődés útját vallja az egyetlen egyenes utnak. Új és hatalmas korszakok jelentkeznek és ezek elől nem lehet és nem is szabad elzárkózni. Ez az új korszak problémákat vet fel,

Ha nehezen emészt,

ha aranyere van, 1-2 Leo labdacso (Leo-Pills) szedjen közvetlenül evés után és érezni fogja kitűnő hatásukat. Ez a növényekből készült termék már 5-6 óra elteltével könnyen és kellemesen üríti ki beleit. Még a legnehezebb ételek élvezete után sem érez fáradságot, ha naponta kétszer vagy háromszor — Leo labdacsokat (Leo-Pills) szed.

Leo-Pills Laxativ

amelyeket meg kell vizsgálni és meg kell oldani.

A továbbiakban a miniszterelnök utalt arra, hogy

már szombaton két törvényjavaslatot nyújt be, mely alkalmas az állami és társadalmi rend hatékonyabb büntetőjogi védelmére.

A kormány nem fog visszariadni megfelelő új intézkedések meghozatalától. A termelés eredményességét politikailag is biztosítani kell. A hadsereget minden eszközzel erősíteni és támogatni kell.

Imrédy ezután bejelentette, hogy sor kerül olyan reformokra, amelyek lehetővé teszik az ötéves gazdasági terv finanszírozásának előmozdítását. Azokat a javaslatokat, amelyeket a képviselőház már letárgyalt és amelyek most a képviselőház elé kerülnek, mint az előző kormány tagja, száz százalékgig szignálta és azokat teljes meggyőződéssel megvalósítja.

Imrédy Béla miniszterelnök szombat este 7 órakor rádiószózatot intéz a nemzethez.

A KÉPVISELŐHÁZ ELFOGADTA A ZSIDÓ TÖRVÉNYJAVASLATOT.

Budapestről jelentik: A képviselőház péntek délutáni ülésén általánosságban és részleteiben is elfogadta a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának fokozottabb biztosítására vonatkozó törvényjavaslatot.

DARÁNYI VOLT MINISZTERELNÖK ÉS KÖZVETLEN MUNKATÁRSAI MAGAS KITÜNTETÉSEKET KAPTAK.

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint a kormányzó igen meleghangú kéziratot intézett Darányi Kálmánhoz és neki távozása alkalmából a magyar érdemkereszt nagykeresztjét adományozta.

Horthy kormányzó Uray István kabinetirodai főnököt, Bárcziházi-Bárczy István miniszterelnökségi és Szily Kálmán kultuszminiszteri államtitkárt az elsőosztályú magyar érdemrenddel tüntette ki. Dr. Pataky Tibor miniszterelnökségi államtitkárnak a magyar érdemrend középkeresztjéhez a csillagot, dr. Rákóczy Imre államtitkár-sajtófőnöknek a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta.

Május 20 az utolsó jelentkező határidő

olaszországi társasutazásunkra

Jelentkezzék még ma — Utleveél május 20-ra szükséges.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P., félévre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037-
Telefon: 12-27.

Cluj-i szerkesztő: **dr. Suljok István**
Kéziratokat nem örlünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: A fölmelgedés folytatódik, mérsékelt déli szél.

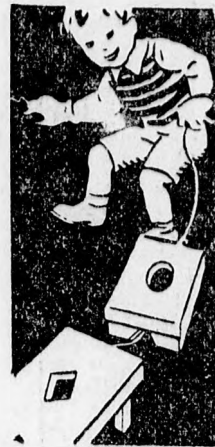
ŐFELSÉGE ELNÖKLETÉVEL ÉRTEKEZLETET TARTOTTAK A MÓC KÉRDÉSÉBEN.
Bucuresti. Saját tud. A királyi palotában május 13-án értekezlet volt a király elnökletével, amely a mócok helyzetét vitatta meg. Résztvettek az értekezleten Armand Calinescu belügyminiszter, Ghelmegeanu közmunkaiügyi miniszter, Marinescu munka, egészségügyi és társadalomvédelmi miniszter, Bengliu ezredes, Hunedoara prefektusa, Florescu Vasile ezredes, Bihor megye prefektusa, Enescu Manole, Cluj megye prefektusa, Ionescu Marcel ezredes, Alba megye prefektusa, Dobriceanu M., Arad megye prefektusa és Radulescu alezredes, Turda megye prefektusa.

AZ EUCHARISZTIKUS VILÁGKONGRESSZUS UTASAINAK SZIVES FIGYELMÉBE. A 34. Eucharisztikus Világkongresszus romániai szervező központjai ezúton is tudomásukra hozzák a kongresszusi utasoknak, hogy miután a kongresszusra való jelentkezés határideje május 14-én este 6 órakor végérvényesen lejárt, ezen időponttól kezdve semminemű változtatást az utazás körül nem vehetnek tudomásul. A május 1. után történt változtatásokért is csak oly mértékben vállalnak a szervező központok felelősséget, amilyen mértékben a változtatásokat a Wagons-Lits utazási iroda — tekintettel a már megtörtént lépésekre — tudomásul veheti.

VASGÁRDISTASÁGI MIATT ELBOCSÁJTOTTAK EGY BELÜGYI TISZTVISELŐT.
Bucuresti. Saját tud. Vladimir Dumitrescut, a sajtóigazgatóság egyik előadóját eltávolították állásából, mert a belügyminiszter szervei rábizonyították, hogy a Vaszgárdában parancsnoki tisztet viselt.

Királyi kitüntetések Oradeán. Saját tud. A május 10-iki nemzeti ünnep alkalmából Őfelsége II. Károly király több magasrangú katonatisztet és más magas állami méltóságot viselő köztisztviselőt tüntetett ki. A kitüntetettek között szerepelnek: Baniciu Sabin tábornok, az oradeai hadosztály nyugalmazott parancsnoka, akit a Steaua Romániei parancsnoki keresztjével és Dragomirescu Hariton tábornok, az oradeai hadosztály parancsnoka, akit a Serviciul Credincios tisztjéval tüntetett ki. A Serviciul Credincios (Hűségesszolgálat) tisztjéval tüntetett ki Florescu Vasile ezredes, Bihor megye prefektusát és Constantin M. Constantinescu polgármestert. Ugyanezen érdemrend lovagi rangját kapta Mutiu Vladimir, a Bihor megyei járás központi főszolgabírája. A Roman Koronarend lovagi keresztjével tüntette ki az uralkodó Bota György oradeai tankerületi főigazgatót, Lupsa Stefan oradeai tanárt, továbbá Hortopan Victor és Popescu Constantin törvényszéki tanácselnököket, valamint Mula Mihályt, az oradeai ítélőtábla főjegyzőjét. A „Serviciul Credincios” III. osztályú érdemkeresztjével tüntetett ki Catulescu Ioan és Suta Ioan törvényszéki tanácsjegyzőket. Ugyanezen kitüntetés harmadosztályú érdemrendjét kapták: Diaconescu Gheorghe törvényszéki főjegyző, Dunca Ioan táblai másodjegyző, Crisan Ioan és Magyar Zoltán táblai jegyzők, Theodorescu Gheorghe tincsi bírósági jegyző, továbbá Stancovici Gheorghe episcopiai vámtiszt.

EGY MAGYARORSZÁGI VÁRMEGYE KÖTELEZŐVÉ TETTE A HÁZASSÁGKÖTÉS ELŐTTI ORVOSI VIZSGÁLATOT. Gyuláról jelentik: Békés vármegye törvényhatósági bizottsága szabályrendeletet alkotott, mely kötelezővé teszi házasságkötés előtt az orvosi vizsgálatot.

Ez az én vonatom...

mondja a gyermek, amikor játszik — azonban Ön, amikor fájdalmai vannak, nem szabad bebeszéljen önmagának semmit. Hiába mondja az utánzat használatokor „ez épp oly jó mint az aspirin”, a hatás elmarad; mert csak a valódi aspirin garantálhatja a gyors és biztos hatást és a tökéletes ártalmatlanságot.

ASPIRIN
TABLETTA

csak a „Bayer” KERESZTTEL valódi!

Elfogadta a nemzetnevelésügyi miniszter Traian Bratu lemondását. Jásiból jelentik: Traian Bratu a jasi egyetem rektora, egészségi állapotának gyengéségére hivatkozva, lemondott hivataláról. A nemzetnevelésügyi miniszter elfogadta T. Bratu lemondását június 1. határidővel. Ugyanakkor köszönetét is kifejezte Bratu rektorának az egyetemi oktatás terén szerzett érdemeiért. Bratu lemondott rektor az iskolai év végéig még megmarad rektori hivatalában. Az új rektor megválasztására május 20-át tűzték ki határidőül. A rektorátusra három tanárt jelöltek: N. Costachescu, P. Andrei és Dragomirescu tanárokat.

Székrekedés

nemcsak az emésztést zavarja, hanem a vért is ártalmas anyagokkal szennyezi be. Következniel: emelgység, idegesség, fej- és derékfájás, tisztátalan arcbőr ilyenkor szükséges a kitünö hashajtó: **DARMOL**

Darmol kapható patikában és drogériában. 4.- és 35.-L

A helyszínen állapítják meg a városi adót. Oradea. Saját tud. A III. adókirovetési bizottság hivatalosan közli, hogy újabb intézkedés folytán a kerülethez tartozók városi illetékét és adóját nem a városi házában, hanem a helyszínen fogják megállapítani. Felhívjuk az Avram Jancu a Nic. Jorga és a Saguna utca összes kereskedőit és lakóit, hogy a bizottság május 16. 17. 18 és 19-én fog megjelenni a helyszínen. A bizottság reggel 8 órától déli 12 óráig és délután 4 órától 7 óráig fog dolgozni, mindenki készítsen elő az igazoló irásait, hogy járulékat és városi adóját annak alapján állapíthassák meg.

Rövidesen hozzákezdenek Bihor megyében az útjavító munkálatokhoz

Vasile Florescu ezredes-megyei főnök ebéden volt Őfelségénél

Oradea Saját tud. Amint már részletesen beszámoltunk róla, Armand Calinescu belügyminiszter elnöke alatt tartották meg Bucurestiben az ország összes megyefőnökei közigazgatási értekezletüket. A gyűlésen részletesen megvitatták az ország gazdasági programját és előmenetelét, kulturális és társadalmi célkitűzéseit. A belügyminiszter kifejtette azokat az alapelveket, amelyeket az új közigazgatási törvény alapján az ország gazdasági újjáépítésénél szem előtt kell tartani. Kérte a megyefőnököket, hogy tegyék meg észrevételeiket.

A megbeszélés folyamán felszólalt Vasile Florescu ezredes, Bihor megye prefektusa is. Pénteken délben 1 órakor Őfelsége ebéden látta vendégül Calinescu, Ghelmegeanu és dr. Marinescu minisztereket, valamint Bihor Turda, Cluj, Hunedoara, Alba és Arad megyék prefektusait Őfelségének a jelenlétében vitatták meg a mócvidék problémáját és nagy összeget irányoztak elő a mócok társadalmi felségelyezésére.

Bihor megyének a minisztérium rendelkezésére bocsátotta az útjavításhoz szükséges anyagi eszközöket és rövidesen hozzá is kezdenek e Rosia-Demis-Bratca, a Scarisoara hegyen keresztül vezető Baita-Campenii, valamint a Fudureasa-Stana de Vale-i utak kiépítéséhez. Az utépítések alkalmával a környező vidék hegyi lakossága munkakialmat találhat s így az utépítések nagymértékben hozzájárulnak a gazdasági helyzet enyhítéséhez.

Feljegyzések

Az utóbbi időben sok helyen és sűrűn hangzott el az a vád, hogy a spanyolországi polgárháború felidézésében nagy része van a spanyol nagybirtokoknak, különösen az egyházi nagybirtokoknak. Az igazságot ebben a kérdésben nagyon sokszor szándékosan elferdítik és tévesen állítják be. Az igazság az, hogy a spanyolországi óriás-birtokoknak csak elenyésző része van egyházi kézben. Amennyiben tehát az óriás-birtokok bűnösök, amnyiban, de csak kis százalékkal arányban, felelős az egyházi nagybirtok is.

Van azonban egy sokkal mélyrehatóbb közélebbfekvő hiba, amelyről azonban nem szeretnek és nem is akarnak beszélni. Ez pedig a liberális, szabadgondolkodó kormányok garázdálkodása.

Dr. Parker a „The Tablet” c. folyóiratban adatokkal bizonyítja, hogy másfél-századon keresztül marcangolták az egyházi vagyont, amely legnagyobb virágzása idején sem haladta meg az ország területének 20 százalékát.

Az egyházi vagyont 1800-ban állami támogatás nélkül fenntartott 8 érsekséget, 54 püspökséget, 45.000 papot, 10.000 szerzetest, 62 katedrális, 112 nagy templomot, 20.000 plébánosi templomot. Az államnak másfél-millió angol font adót fizettek. Az egyházi vagyont elvétele után ezt az adót már nem fizették tovább az új birtokokok. Ugyanez a vagyont tartotta fenn a szegények támogatására és gondozására szolgáló intézményeket az állam hozzájárulása nélkül. 1809 óta tíz egyházi vagyont sújtó kisajátítás történt, amelyek után az egyház 255 millió font értékű vagyonállománya 12 millióra csökkent. Az elvett vagyont nagyrésze szabadkőműves magánosok kezébe került. 1845-ben a pénzügyminiszter beismerte, hogy 685 egyházi épületet adtak el 210 ezer pezetasért, amikor egy épület értéke is nagyobb volt ennél az összegnél. Természetesen szabadkőművesek vették meg. Egy kolostort 65 pezetasért adtak el! Csak Estramadura tartományban 100 új milliomos hízótt fel a kisajátított egyházi vagyonon. Ezek az új milliomosok többnyire embertelen, önző rablógazdálkodást űztek. A megmaradt egyházi vagyont viszont senki sem vadhathja ezzel. Jó ezeket az igazságokat ma a közvélemény elé vinni, amikor mindenáron egyházi vonatkozásban akarnak bűnbakot fojni. P. I.

LENGYEL ÉS NÉMET POLITIKAI FOLYÓKICSERÉLÉSE. Varsóból jelentik: A kémkedésért legutóbb Berlinben életfogytiglani fegyházra ítélt Wielopolska lengyel grófnót két Lengyelországban elítélt németért kicserélték.

A közokórházban találtak rá az eltűnt kilencven éves matrózra. Oradea. Saját tud. Megirtuk, hogy özv. Barcza Lajosné 90 esztendősen asszony ismeretlen körülmények között eltűnt Ispirescu-utca 12. szám alatti lakásáról. Az eltűnés ügyében a rendőrség is nyomozott és a detektívek pénteken a közokórházban megtalálták özv. Barcza Lajosnét. A matróza május 10-én az utcán rosszul lett, összeszeit és a járőrelők bevittek a közokórházba, ahol rögtön ápolás alá vették.

Zürichi zárlat. Párizs 12.26 fél, London 21.79. Newyork 438.12, Brüsszel 73.72 fél, Milánó 23.05, Amsterdam 242.60, Berlin 176.10, Bécs — schilling 56, Prága 15.25, Varsó 82.60, Belgrád 10, Bucaresti 325.

Közigazgatási tisztviselőket büntettek meg. Bucarestből jelentik: A belügyminisztérium legutóbb döntött több közigazgatási tisztviselő ügyében. Ezeket a tisztviselőket kisebb vagy nagyobb vétségeikért büntette meg a belügyminiszter. A hatégi járás szolgabíráját írásbeli intéssel büntették, mert a járásbeli jegyzőket felületesen ellenőrizte. Egy Braila környéki szolgabíróét fejelemi uton való áthelyezéssel büntették, mert felületes volt ellenőrző tevékenysége és mert hivatalból vizsgálatot indított egyesek ellen és az ügyészséghez terjesztette be a vizsgálat eredményét a megveszéltség előzetes tudósítása nélkül. Több kisebb büntetés után egy székelyföldi jegyzőt részegsége és közpénzek elmulasztása miatt felmentettek állásából. A szigorú büntetések mindenütt nagy meglepetést váltottak ki.

* Székrekedés nemcsak az emésztést zavarja, hanem a vért is beszennyezi ártalmas anyagokkal. Következésképpen gyomorémelygés, idegesség, fejfájás és derékfájás, tisztátalan arcbőr, stb. Hyenkor szükséges a kitűnő Darmol hashajtó.

Tizenkét ügyvédet törölnék a satumarei Ügyvédi Kamarából. Saját tud. Az Ügyvédszövetség határozata alapján a satumarei Ügyvédi Kamara is elrendelte a nyelvvizsgákat, valamint a beiratkozások felülvizsgálását. A választmány dr. Demian Titu dékánt bízta meg azoknak a kisebb-szebb ügyvédeknek a kijelölésével, akiket később nyelvvizsgára utasítanak. Az Ügyvédszövetség leírata szerint a nyelvvizsgára való jelölés két szempont szerint történhetik. Először: vizsgára állítják azokat az ügyvédeket, akik középiskolai vagy egyetemi tanulmányaikat nem az állam nyelvében végezték, a második módot az, amikor két többségi ügyvéd, vagy egy választmányi tag írásos beadványban kéri a kamara, kisebbségi tagjának a nyelvvizsgára való állítását. A beadvány felett a választmány határoz, amely azt el is utasíthatja. A választmány legutóbbi ülésén dr. Benea Stefan városi tiszti főügyészt bízták meg a beiratkozások és az ügyvédi diplomák felülvizsgálásával. Dr. Benea Stefan péntekre készült el munkájával és tapasztalatait bejelentette az ügyvédi kamarához. Jelentésében tizenkét ügyvéd törölését kéri, akik közül tíz kisebbségi, akik nagyjából részben ügyvédi gyakorlatot nem folytattak. Kiszivárgott hírek szerint az iratok átvizsgálása során megállapították, hogy több ügyvéd szabálytalan iratok alapján kérte az ügyvédi kamarába való felvételét. Ertesülésünk szerint az Ügyvédszövetség leírata alapján fogják folytatni. A leirat hangsúlyozza, hogy a nyelvudást nem a kiejtés, hanem a szóhőiség és a nyelvtan tudása szerint kell megállapítani. Lehet valakinek hibás a kiejtése, azonban ha a kellő szóhőisége meg van és a román nyelvtant is tudja, a vizsgán nem bukathatják meg. A nyelvvizsga időpontját a választmány legközelebbi ülésén tűzik ki.

JOJJÜN TAVASZSAL ITALIÁBA. A M gyar Lapok ezidél nagy olaszországi társasutazását az Eucharisztikus Világhongresszussal kapcsolja össze. Ez a társasutazás valóban eseményszámba megy és mindezek ellenére olyan olcsó, hogy azon a szerényebb anyagiak fölött rendelkezők is, minden nagyobb megerőltetés nélkül részt vehetnek.

KÜRITIK AZ EGÉSZSÉGTelen PINCELAKÁSOKAT. Timisoara. Saját tud. A városi egészségügyi hatóság megkezdte a pincelakások ellenőrzését. Az ellenőrzést városi orvosok végzik. Ahol egészségtelen pincelakásokat találnak, a háztulajdonost utasítják, hogy azokat haladéktalanul ürítsék ki. Eddig már néhány száz egészségtelen pincelakást talált a hatóság. Egyidejűleg azon igyekeznek az egészségügyi hatóságok, hogy a műhelyekre s általában az ipari és kereskedelmi üzemekre, valamint az üzlethelyiségekre vonatkozó egészségügyi előírásoknak mindenütt érvényt szerezzenek s ennek elérésére is megkezdik az ellenőrzési szemléket.

Terményárak. Cluj. Saját tud. A cluji terményfőzede hivatalos árfolyamjegyzése: buza 610, árpa 410, zab 515, tengeri 350, bab 550, nullás liszt 1100, négyes liszt 1020, ötös liszt 980, tengeri liszt 470-570, korpá 310, szóna 150-170, lucerna és lóhere 200, buzaszalma 85, tökmag 720 lei métermázsánként.

A kiadóhivatal üzenetei

L. Gy. Braşov. Utlevelét megkaptuk, várjuk a további intézkedést. Lonkay Gyuláné, Carei. A kongresszusi igazolvány utazási és vizumkedvezményre jogosít. A kedvezményes utazás május 17-től érvényes. Igazolvány kiadóhivatalunkban kapható ára felvénnyel együtt 210 lei.

TÁRSASGÉPGOCSI-SZERENCSETLEN-SÉG A NIZZA-GRENOBLEI VONALON. Párizsból jelentik: Antibes közelében, a nizza-grenoblei vonalon egy társasgépkocsi áttörte a korlátot és szakadékba zuhant. Tizennégy utasát többé-kevésbé súlyos sebesüléssel szállították be a nizzai kórházba.

* Ön meg akar szabadulni betegségtől! Az orvostudomány ma már egy olyan készítményt állított elő, amely zseniális összetételénél fogva gyors enyhülést és biztos gyógyulást jelent rheuma, köszvény, újdídag- és hátizomzsába esetében. Több mint 7000 orvos és számos klinika és kórház igazolja a Taza, a nagyzerű hatását és elismeri, hogy ezen készítmény felmulthatatlan gyógyszer hűvös betegségeknél, főfájásnál, almatlanságnál és zripánál is.

* Aggyvörzésre hajlamos idősebb embereknél, akiknél igen fontos, hogy erőlködés nélkül mindennap könnyű bélürüléstük legyen, a természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorral egy kis pohárral bevéve — a lehető legjobb szol-gálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

NÉMET KÖNYVKIÁLLÍTÁS BUCUREŞTIBEN. Bucureşti. Saját tud. Május 15-én német könyv és metszet-kiállítás nyílik meg Bucureştiben. Ezzel kapcsolatban Fabricius német követ számos bucureşti személyiséget hívott meg a követségre, ahol német és román előadók ismertették a kiállítás anyagát. A 15 és 16 századbéli német könyv és metszet kerül e kiállításon bemutatásra.

SZÍNHÁZ-MŰVÉSZET

Két színházi előadásról A jesusjáraco ember és Hary János előadásához

Oradea. Saját tud. Kéthete vendég szerepelt városunkban a Thalia színtársulat próza- és operett-együttese. Az előadásokat estéről-estére zsúfolt ház közönsége tapsolja végig. A színtársulat vendég szerepeinek tulajdonképpen ez a legzodagabb játékcikusa s a műsoron egymást érik a legsikeresebb próza- és operettbemutatók. Az előadások — nyugodtan megállapíthatjuk — fővárosi színvonalon mozognak s ugy rendezés, mint játék tekintetében valóban komoly művészi eseménynek számítanak. Az eddigi előadások sorából is ki kell azonban emelnünk két bemutató előadást, amit kivételes művészi gondnal és nagy lelkesedéssel készített elő a színház s ez a két előadás valóban művészi élményt jelentett számunkra. Az egyik Nyírő József „Jesusjáraco ember” című színművének bemutatása volt amelynek gondos, magas színvonalon mozgó előadásáról már beszámoltunk, a másik pedig Kodály Zoltán—Harsányi Zsolt és Paulini Béla Hary Jánosca.

Népmesék üde és tarka színpompájában bontakozott ki a színpadon Hary János vídám históriája és kristálytiszta friss levegő áradt a mesevilágot ábrázoló művészi stílusú díszletek közül. Harsányi Zsolt és Paulini Béla színes, élletes, hol elbűvölően hangulatos hol mulatságosan szellemes megírásában zajlott a színpadon Hary János szívderítően bájos története, amely így a mesél, ténge és színes látványban és elbűvölő kiállításban valóban megkapó volt. Kodály Zoltán operai szárnyalású kifejezőerű muzsikája színekítő-szárnyakat ad a színpadi látéknak, amit valószággal felhevít és magába vonzó. A játék színpontjában a címszerepet játézó Gróf László áll, aki egyben rendezője is a színjátéknak. Művészi alakítása és tüneményes rendezése minden díszletet megérdemel. Mellette elsősorban Soly mosán Magdát kell megdicsérnünk, aki csupa szív és lélek játékaival maga volt a csanongo élet és színes, meleg egyéniség, úgy virult ki a színpadon, mint egy mezej virágokból kötött bokor. A többi szereplők Örmössy Milda, Horváth Mici, Tompa Sándor, Tóth Elek, Csóka József, Nagy István, Homm Pál, Jenei János, egy-egy színfoltal valamennyien hozzájárultak a ritka művészi élvezetet nyújtó előadáshoz. A megerősített zenekart Stefanidesz József, a színtársulat komoly felkészültségen, kitűnő karmestere vezette s a muzsika kifejező szépségének minden árnyalatát tökéletes művészettel adta vissza. (—)

HETI MŰSOR:

- Vasárnap délután 3 órakor: Kék nefelejcs. (Elsőszor olcsó helyarakkal.)
Vasárnap délután 6 órakor: Julia. (Rendes helyarakkal.)
Vasárnap este 9 órakor: Asszonyok. (Rendes helyarakkal.)
Hétfő délután 5 órakor: Sybill. (Olcsó helyarakkal.)
Hétfő este 9 órakor: Roninok kincse. (Kállay Miklos világhírű japan tárgyu színműve, zenével.)
Kedd délután 5 órakor: Hary János. (Elsőszor, Olcsó helyarakkal.)
Kedd este 9 órakor: Roninok kincse. (Másodszor.)
Szerda délután 5 órakor: A cigány. (Olcsó helyarakkal.)
Szerda este 9 órakor: Sonja. (Harmath Imre és Buday Dénes grandiózus orosz tárgyú nagyoperettje 15 képből. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Soly mosán Magda, Sándor Stefi, Wojticky Elvira, Bázsa Eva, Topán Lulu, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József, Réthelyi Odón, Homm Pál, stb., stb. 250 uj toalett, 15 uj díszlet.)

lett, 15 uj díszlet. Az utóbbi esztendő legzodagabb kiállítású nagyoperettje.)

— Vasárnapi előadások. Vasárnap három előadást tart a színház. Délután 3 órakor olcsó helyarakkal Jenei János és dr. Szócs Ervin operett újdonsága — Kék nefelejcs kerül színpadra előszor délutáni olcsó helyaru előadásban, teljesen a premier szereposztásában, délután 6 órakor rendes helyarakkal a nagysikerű Julia operett, míg este 9 órakor szintén rendes helyarakkal az Asszonyok vígjátéknak lesz negyedik nagysikerű előadása.

— Sybill. Jacoby Viktor örökbecsű operettje, a Sybill hétfőn délután van a színház műsorán olcsó helyarakkal, az operett együttes legkiva löbbijával.

— A Roninok kincse. Bemutató előadás hétfőn este. Kállay Miklósnak, a neves magyar színdarabírónak egyik legm monumentálisabb színpadi alkotása a Roninok kincse lesz a színház legközelebbi bemutatója. A japan tárgyú drama, amely a Bécsi színházi kongresszuson kitüntetést nyert, nagy sikerre tart színt, mert úgy játék stílusban mint kiállításban teljesen újszerű és hatalmas meglepetést fog kelteni. Teljesen új eredeti lapán díszletek és kosztümök készülték a darabhoz hatalmas személyzet ves: részt az előadásban és az egész eseményt eredeti japan zené festi alá. A darabhoz a díszleteket Vasárhelyi Ziegler Emil tervezte. A darabot Szabados Árpád rendezi, a zenekart Schreiber Alajos dirigálja, míg a balettet Tebán János tanította be. A főszerepeket: Fényes Alice, Szöllőssy Rózi, Pál Magda, Bázsa Éva, Wojticky Elvira, Nagy István, Tóth Elek, Tompa Sándor, Mészáros Béla, Deesy Jenő, Réthelyi Odón, Jenei János, Lantos Béla, Fülöp Sándor, Csóka József, Szabados Árpád, Csengeri Aladár, Perényi János, Gulácsy László, stb., stb. alakítják. A Roninok kincse csak hétfőn és kedden este 9 órakor van a színház műsorán.

— Hary János — kedden délután olcsó helyarakkal. Kodály Zoltán daljátéka a Hary János kedden délután 5 órakor előszor olcsó helyarakkal kerül színpadra Gróf Lászlóval a címszerepben.

— Sonja — szerdától mindennap. Az Orlov, a Diadalmas asszony, a Sybill, a Bucukeringő óta igazi nagyszabású, orosz tárgyú nagy operett még nem szerepelt a világot operett színházainak történetjén. Hosszu évek után most szerdától színpadkerül Harmath Imre és Buday Dénes 2 részből és 15 képből álló monumentális, páratlanul gazdag kiállítású, csodálatos nagyoperettje, a Sonja. Rendező: Gróf László. Főszereplők: Soly mosán Magda, Sándor Stefi, Wojticky Elvira, Bázsa Eva, Topán Lulu, Jenei János, Tompa Sándor, Fülöp Sándor, Csóka József, Réthelyi Odón, Homm Pál, stb., stb. 250 uj toalett, 15 uj díszlet. Az utóbbi esztendő legzodagabb kiállítású operett revüje 8 táncos duett, 12 görbszám, új fényhatások, hamisíthatatlan orosz milió. A Sonja szerdától mindennap a színház műsorán, Jegyek minden előadásra már válthatók a színház pénztáránál.

Ujdonság! Ujdonság! Heszke Béla: Brüssze i délután Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy izgalmasan érdekes élmény karcolatot tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művelt katolikus olvasóközönség asztalaról. Ára: 40 lei. Megrendelhető: könyvesztályunknál.

Orléans felszabadításának ötszázkilencedik évfordulója

Az orléansi Szűz: Jeanne d'Arc ünnepe

Orléans, május hó.

Polgári család szalonja Versaillesben. A három tágas szobában negyven—ötven főnyi vendég oszlik el. Általában fiatalok. A hideg hideg körül állandóan nagy a forgalom s a francia pezsgő eleveníti a hangulatot.

Kandalló mellett a házigazda család fia magyarázza a francia politikai és társadalmi viszonyokat. Elismeréssel adózom a francia középosztály tradíciót ápoló családi szellemének.

— Igen kérem, csak az a baj, hogy ez a keresztény szellemű, művelt és józan középosztály nem nagyon nyilatkozik meg. A szavazást ugyan nemzeti kötelességének tekinti, de közvéleményt alakító nyilvános megnyilatkozásokra nem vállalkozik. Az olyan emberek például, mint apám — és rámutat az idős orvosra, XVI. Lajos rémuralom alatti védőjének unokájára, — az ilyen emberek nem nyílvánítják tömegesen a véleményüket. Egyetlen alkalom, amikor ezt a keresztény középosztályt komoly sorokban lehet fölvonulni látni: a Jeanne d'Arc ünnepség. Ne mulassza el megtekinteni.

Igy hívták fel figyelmemet a nemzeti ünnepre, melyet aztán igazi központjában, Orléansban néztem meg.

A Quai d'Orsay állomása tömött vonatokat indított vasárnap reggel a Loire felé. Kilenck óraker ott voltam a városban, melyet Johanna 1429-ben fölmentett az angol ostrom alól.

Az ősi csipkés katedrális nagyharangja ünnepi misére zúgott és Párizs bihoros érseke, Verdier kardinális a tömeg tapsa közben vonult be áldást osztva a székesegyházba.

Délelőtt a francia vidékek festői viseletű küldöttei hódoltak a város terén levő lovas Jeanne d'Arc szobor előtt. Orléans vidéki földművesek, öreg bretonok és tarka délvidékiek csoportja vonult el a szobor talapzatára végtelen finom relifek előtt, melyek a szent leányka bátor életének jeleneit ábrázolják, a kis faluska nyájától, Orléans dicső fölmentésén és a király megkoronázásán keresztül, a roueni máglyáig.

Délben a vendéglők előtt sorban állt a tömegtelen idegen. Minden szék mögött már éhesen várt a következő vendég, hogy helyet kapjon a zsufolt éttermekben.

Svájci diáktársammal mi is hozzáálltunk egy orléansi vendégő „ostromához” s nagynehezen elhelyezkedtünk az emeleti kis terem asztala mellett, mely előző „ostromlók” ádáz étvágyának romjaival volt tele.

Délután a katedrális terén gyülekezett a körmenet. Fehérnadrágos ifjak kezében hatalmas zászlókat lenget a szél: J. O. C. (Jeanne ouvrière chrétienne), *Keresztény munkás ifjuság*, — olvasom a nagy betűket. Van itt ipari munkás, földműves munkás és munkásleány csoport.

A környék tűzoltó egyesületeinek ragyogó sisakja, a különböző tornaklubok izmos fiai, három-négy zenészegegyesület, néhány cserkészcsapat és az iskolák végtelen sora előzi meg a katonaságot.

A városháza fölül cilindres urak kanyarodnak elő. Élükön M. Jean Zay közoktatás- és szepművészeti miniszter és Loiret megyefőnöke: Marcel Lemoine. A bírák hermelines hibortógája és kerek süvege élénk hatást kelt. Mögöttük az ügyvédi kar fekete tógában. Majd a templomból is kikanyarodik a papság, megszámlálhatatlan minisztránssal, kiknek ruházata apró kardinálisok benyomását kelti. Minden plébánia saját zászlója alatt jön s a vallásos egyesületek bővítik a hívek számát. A tér és az utvonalak ablakai tömve vannak s a vá-

ros piros-fehér színű lobogója díszíti a házakat. Nagy taps fogadja az apródok között fehér Jeanne d'Arc zászlót, mely után Párizs érseke a környék püspökeitől körülvéve zárja be a végtelen menetet.

A hívek lekanyarodnak a Loire partjára s a napos májusban már az öreg hidon lengeti a szél a Szűz lobogóját.

A délutáni katonai parádéval a hadsereg hódol a harcok Szűz előtt. Michelin és Eon tábornokok Johanna lovasszobra előtt fogadják az 5-ik hadtest zászlóit. Itt vonulnak fel a gyalogság, lovas vadászok, gépesített tüzéség és a géppuskás autók egységei, míg a 22-ik

repülőosztag bombavetői diszköröket irnak a hékésen kék égre.

A kíváncsi és megéhezett sokaság pedig késő estig nagy forgalmat csinál cukrásznak, kávésnak, fagyaltosnak és kocsmárosnak. Este kigyulnak a diszkapuk lámpái, hogy méltó kezet nyujtsanak a fáklyás menetnek és a Loire-parti tüzijátéknak.

A párizsvidéki munkás pedig, ki 40 órát dolgozik hetenként és kinek ünnepnapjaira is jár a munkabér, boldog meglepedéssel ül be a közvetlen párizsi gyorsba. Felesége előveszi a nagy táskából az Orléansban vett levelezőlapokat és emlékHzászlócskát, míg gimnázista fiuk egy propaganda-térképen járja végig megegyezően Orléans kivilágított utcáit.

A rohanó földeket nézem s a nagy párizsi falragaszok tünnek föl előttem: „Biztosítatok Franciaország jövőjét a rend és munka jegyében, melyek előfeltételei az egységnek.”

Egység keresztény gondolatban a középosztály és munkásság között. Franciaország védőszentje, az orléansi szent leányka pártfogásában... — Egyszer bizonyosan el kell jönnie.

TATRAY BARNABÁS.

A szudétanémetek vallási helyzete

A *Stimmen der Zeit*, a jezsuiták németországi magas színvonalú havi folyóirata I. Albert egy tanulmányát közli a szudéta-németek vallási helyzetéről. A cikkíró tényekből állapítja meg, hogy a szudéta-németek számára elérkezett az a döntő időpont, amikor a vallás fontossága tisztán népi szempontból is világosan mutatkozik.

A *leitmeritzi* egyházmegyének 1 millió 800 ezer lakosa van. Ebből kétharmad német és csak egyharmad cseh. Az összlakosságnak túlnyomó része, 1 millió négyszázezer katolikus (német 1 millió százezer) és csak százezer német nem katolikus. A nem-katolikusok felé evangélikus és ó-katolikus, fele pedig felekezeten kívüli.

A *prágai* érsekségnek 2 millió nyolcszáz ezer lakosa van, amelyből 25 százalék a német. Az összlakosságból 1 millió 900 ezer katolikus; a katolikus németek száma 630 ezer, tehát csak 70 ezer nem-katolikus német van ebben az egyházmegyében. Prága egymillió lakosságából 130 ezer felekezeten kívüli. A prágai felekezeten kívüliek között csak 100 német van.

A *budweisi* egyházmegyének 1 millió száz ezer lakosa van, amelyből 21 százalék a német. A katolikusok száma egy millió. A katolikus németek száma 233 ezer, tehát csak 3 ezer nem-katolikus német van ebben az egyházmegyében.

HOGY SZÉPSÉGE ZENÉVÉ VÁLJON...

Hajlékony, mint a hirtelennőtt hajtások az ágak derekán.
Formás, kecses, mint az iramló öz apró szökkenése a lép fölött.
Megadó, elomló, mint bársony redőzetű ruha pompás alakon.
Lendül és simul, mint melegszőrű macska hízogó póza.
Tükkörfényű kövek virrasztanak tiz remegő ágán, mint lámpák az éjben és rózsás színük fehér holdjában tündérek járnak mosakodni párás hajnalon.
Meleg és puha, mint ez a két szó tagolva mondva: gyer-mek és a-nya.
És lágy, mint a tegnapi emlék, amelyből az éj minden keserű színt kimosott.
Apró, amilyen csak a gyöngéd és törekeny dolog tud lenni, érintetlen tiszta tó, hegyek füzérére gyémánt, és rőtje selymére aludni járnak a csillagok.
Szavak márványába azért átvánkozik, hogy szépsége zenévé váljon: a kezéd, kislányom.

NAGY MÉDA

A *königrätzi* egyházmegye összlakosságának a száma 1 millió 600 ezer. Itt csak 15 százalék a német. Még ebben a túlnyomóan cseh lakosságú egyházmegyében is, amelyben a liberális befolyás a legerősebb, a németek 96 százalékka katolikusok.

Az *olmützi* és *brünni* egyházmegyében a németek 94 százalékka katolikusok. Az istentelenség központjában, Brünbnben, 18 ezer felekezeten kívüli van és ezek közül csak 900 német.

A cikkíró elsősorban az egyházmegyék nagy *paphiányát* említi meg, ami aggodalomra ad okot. A paphiányt az idősebb papi generáció kihálásának és annak a ténynek lehet tulajdonítani, hogy az utóbbi évtizedekben kevesen léptek papi pályára és így hiányzik a fiatal erő és lendület a lelkipásztorkodásban.

„És mégis — folytatja a cikkíró — örvendetes az a tény, hogy a legutóbbi években a német újmisések száma mindenütt felülmúlta a meghalt papok számát. A németek tehát még mindig előnyös helyzetben vannak a csehekkel szemben a paputánpótlás terén; öt év óta ez a többlet állandó emelkedést mutat. Az 1936—37-es tanulmányi évben a prágai szeminaryumban 99 német kispap és 97 cseh kispap volt, tehát a prágai érsekség 25 százalékos németiségének még mindig több papjelöltje van, mint a cseheknek.

Kedvező az a kép is, amit a szudéta vidékek német kolostorai és utánpótlásuk mutat. A szudéta vidékeken ma több mint 20 szerzetesrend és társulat működik, amelyek különös célkitűzésük mellett a lelkipásztorkodásban is tevékenyek. Ezekben a kolostorokban körülbelül 500 német szerzetespap van. Az utánpótlás, a növendékek száma évről-évre nő, egyes kolostorokban pedig már elérte az előirányzott teljes létszámot.

A katolikus szerzetességnek ez az új virágzása a szudéta vidékeken a szudéta-németek hithűségét és hagyományos jámborságát bizonyítja.

Igen fontos és jelentős az a tény is, hogy a szudéta-németek papsága és szerzetessége a munkások, iparosok és földművesek köréből nő ki. Jelentőségteljes a papságnak ez a szoros kapcsolata a népközösséggel, amely mindig újabb áldozathozatallal biztosítja a papság utánpótlását. A szudéta-németek gazdasági viszonyai közismerten nehezek és mégis fenntartják a legszegényebb vidékeken is a papnevelőket.

„Minden gondosság tehát — folytatja a cikkíró —, amelyet a szudéta-németek hitéletének és vallásos szükségleteinek kielégítésére

fordítanak, egyben arra is segít, hogy a szudéta-németség közös sorsát a jobb jövő felé irányítsa. Ez a legalkalmasabb, de még kihasználatlan lehetőségek arra, hogy a szudéta-németség és a csehek viszonyát rendezhessék. Ennek a kérdésnek a megoldásához, amely olyan nehéznek látszik, szükséges, hogy latba vessük a kereszténység egész súlyát, annak a kereszténységnek, amely az ember természetes jogainak elismerését legfőbb isteni parancsként tanítja. Közép-Európának békére van szüksége, belső, lelki békére, hogy legyőzhesse a bolsevizmus démonát, amely minden népet egyformán fenyeget.

Közép-Európa nagy választak előtt áll. Ha a szudéta-németek az igazság legyőzhetetlen erejével döntő diadalt aratnak, akkor ez egész Európának javára válik, annak az Európának, amelynek a szudéta-németek szívében laknak.

Egészen természetes tehát, hogy a szudéta-németség, amelynek erkölcsi súlyát és egészséges népi alapját éppen katolikus hithűsége adja meg, hitéből merített erővel és igazságtudattal küzd boldogabb jövőjéért. A prágai bíboros érsek és a szudéta-németek egyházi fői meg is engedték, hogy a hitbuzgalmi és vallásos alapon szervezkedő egyesületek, ifjúságiak és felnőttek, csatlakozhassanak a Henlein-mozgalomhoz. A jog az mindenütt jog, az igazság mindenütt igazság és a hitbéli alap csak még jobban nyomatékozza és támogatja a jogos és igazságos küzdelmet. A vallásos egyesületek beleviszik a maguk szellemét a nemzeti mozgalomba és azt érvényre is juttatják.

Ennek a ténynek egy másik áldásos kihatása az, hogy a szudéta-németség között tengődő szabadkőművesség utolsó órája is ütött. Még rövid idővel ezelőtt 37 páholy tevékenykedett 1800 taggal Csehszlovákiában. Ezek között volt néhány tisztá német páholy is, amely most véglegesen feloszlott. A vegyes páholyokból is megindult a németek visszahúzódása. A szabadkőművesség tehát Csehszlovákiában most már csak a csehekre és zsidókra támaszkodik.

Gondviselésszerű az ma, hogy a vallás fontossága ilyen elemi erővel bizonyosodik meg egy nép életében, illetve az életért vívott jogos és igazságos harcában. Mert törhetetlen egységet, a józan mérsékletet, a kitartást és a határozott céltudatosságot csak az a szilárd alap magyarázhatja meg, amelyet hit és erkölcs ad a népközösségnek.

P. I.

Ibolyák Alvernáról

Írta: P. Trefán Leonárd

Tavaszi mosolya olyan jó volt hozzám, hogy meglátogatott. Nem is hittem eddig a nap-sugár ilyen udvariasságát. Mert bizonyos, hogy ő tette. Alvernás domboldalak, zsenge hajtású illatos bokrok, zöldbe burkolózó pázsit köszöntött egy szép napon, mikor a göröngyös föld legtitkosabb gondolatait adta nekem: ibolyáit. Alverna ibolyákat küldött. Csak a tavasz küldhet mélyesen mély gondolatokat. La Verna...

Mikor cserjés bokrok alján megindult a tavasz beszéde, felfigyelünk és nemcsak meghatva hallgatjuk a tavasz hangját, hanem a tanítás ékes beszédét mélyen a szívünkbe zárjuk.

Minden ibolyaszál tanít. Jó illat gyönyörére. Alázat öröme. Igénytelenség komolyságára. Lényeg szerinti igazság győzhetetlen erejére. Tények szilárdságára... Alázatos, szerény ibolyaszál... Elindul tavaszos vándorútjára és az asztalomon megjelenik...

Isten világa, ember történelme, lelkek élete jelképes beszédekből áll. A nap is jelkép, a fényes csillag is az. Ragyogó harmatgyöngy és nyitott virágkehely. János bogárka fénye és gyöngyvirágok csilingelése. Alverna ibolyája és Krisztus evangéliumának minden tanítása... Mint a néma beszédű ibolyaszál... Szent Ferenc úgy megy el mellette Alvernán, hogy végigcirógat bőbitás fejcskéjén a két alázatos szem pillantásával és a lelke selymének melegségével. Szeretve szeret és akarva akar, mint a tavaszi rügyfakadás...

— Édes nővérekem, ibolyák. Ti szépek vagytok Isten teremtett világában, mint az alázatosság erénye a lélekországban. Bájosak és édesen illatozók. Ti hozzátok el szegénynek és gazdagnak a tavaszt, ruhátokon az igénytelenség csendességét. Ó milyen szépek, egyszerűek és hasznosak vagytok. Aldott az Ur, hogy így megkosoljat titeket...

Csudálatos világ látszott a bokrok alján. Cserjék csillogó sűrűjében és a domboldal nap-sütésén tártult az ibolyavilág nemes és fonszágos sokasága. Mint égi úton piszlakoló csillagtábor és boldog lelkek millióinak bájos mosolygása. Titokzatosan és megejtően...

— Itt vagyunk mint a testet öltött gondolat. Isten szerelmének csudálatos szívverése. A

percek és pillanatok megmozdulása, idők munkájának eredménye az emberért. Ember életének eredményessége az Istenért. Titokzatos világ. Magasságok leereszkedése a völgyek rejtett lombjai közé... Ferenc Testvér, értsd meg szíveddel, halld meg füleiddel az Ur hangját. Minket tavaszba szólít, téged meg munkára serkent...

Ferenc Testvér hallgatta az ibolyák néma beszélgetését. Ember nem értette úgy a nyelvet, mint ő. A virágok, fák, füvek, madarak nyelvét. Közvetített az ember és a néma természet között. Viszont a virágok közvetítettek közötté és az Isten között. Az ibolya neki mindig üzent. Hirt hozott titokzatosan rejtett világokból. Isten üzenete volt Ferenc lelkének...

Ez a lélek olyan volt most, mint Alverna, az örök tavaszosság zengő bérce. Zengett a zsvajgó madárénektől. Csalogány csattogott, rigó jütyörészett, harkály jajongott, kakukmadár panaszkodott, az egész hangvegyüléket, ezt az igazi paradicsomi madárhangversenyt túlkiabálta a fecskék veszekedő lármázása...

Egyszerre csönd lett. Titokzatos, ünnepi, mély csönd. Alverna ibolyája és a toszkánai nagy hegyek gyopárja, Umbria olajfalombja hajtott, mint a tavaszi termékeny rügyfakadás. Termékenység áldott bőségsége indult a világ négy tája felé, mint a paradicsom gyönyöre. Ferenc Testvér az egész világon mindenütt megjelenítődött testvéreiben. Alverna ibolyáiban. A szent egyszerűség és szegénység világforradalma volt ez, ibolyák győzedelmes előnyomulása. Evangélium szellemének diadalmas térhódítása. Így csinált az ibolya virágforradalmat...

Utirány az Eucharisztia világrekordja felé...

A szent legenda szerint a hófehér táborhegyi Krisztus végtelenül ragyogó fények szédületes magasságaiból, isteni mosolygással nézett a földre. A táborhegyi isteni mosoly nyomán a köves, száraz göröngy megtermékenyült. És a földön mindenütt megjelent az ibolya. Isteni napfény, eucharisztikus mosoly, táborhegyi világosság terméke. Megtestesült isteni gondolat virága. Eucharisztia alázatos jelképe. Csöndes tabernákulum, isteni elvonultság édes illatozása...

Ferenc Testvér, Isten alázatos, szegény szolgálója, a szent sebhegyek stigmás világából imádkozva és áldva küldötte szét gyermekeit, hogy az Eucharisztia illatozó tavaszvirágai legyenek. Ahogyan ő maga a tabernákulum Krisztus szolgálatába állott, úgy mindahárom rendjével bomladozó templomfalakat védett... Nemcsak lateráni székesegyházat, hanem Szent Bonaventura, Klára, Bernardin, Paszkál és a többi által meggyújtotta a világ eucharisztiai örökmécsét, a hívő, szerető és élő oltári-szentségi élet lobogó lángját.

Angyalos Boldogasszony temploma oltárképétől, a Megtestesülés Madonnájától tanulja a Rend már hétszáz esztendeje Krisztus Király iránt az ibolyás hűséget, termékeny egyszerű alázatosságot. Szent Ferenc nemcsak önmagán, testén hordozza a Fölfeszítettnek alakját, hanem a legnagyobbfokú anyai gyöngédséggel kíséri a tabernákulum Krisztus sorsát.

Ibolyák Alvernáról... Ó de milyen boldog vagyok, hogy eljöttetek hozzám. Eucharisztikus világgyűlésre sem mehetek. De itt vagytok ti, hogy hirdessétek nekem Szent Ferenc ibolyás, eucharisztiai lelkét.

Ibolyák világgyűlése az eucharisztikus világkongresszus.

*****

JÖJJÖN TAVASSZAL ITÁLIÁBA. A Magyar Lapok ezidei nagy olaszországi társasutazását az Eucharisztikus Világkongresszussal kapcsolja össze. Ez a társasutazás valóban eseményszámba megy és mindezek ellenére olyan olcsó, hogy azon a szerényebb anyagiak fölött rendelkezők is, minden nagyobb megerőltetés nélkül részt vehetnek.

A tavaszi férfidivat az egyszerű, egyenes vonalak jegyében alakult ki. A sima szövet és a csíkos mintázatu gyapjuanyag igen divatos. Képünkön néhány elegáns öltöny látható.

IDŐK SODRÁBAN

Henlein és a szudéta-német kérdés

Irta: Rády Elemér

Irország függetlenségi harcait kivéve, alig akad a legújabb korban kisebbségi mozgalom, amely annyira a közérdeklődés előterében állt volna, mint a csehszlovákiai németek politikai akciója. De míg Irországban forradalmak, robbanó bombák, revolverlövés és nem egyszer gép-fegyverek hivatva fel a világ figyelmét arra, hogy Anglia és az ired között még elintézetlen ügyek vannak, addig a szudétanémet vidékről csak tegyelmzett felvonulások, tízezres pártgyűlések és memorandumok benyújtásának híreit halljuk. És mégis: Párizs, London, Berlin és Róma sajtója szinte naponként foglalkozik ezzel a kérdéssel. Nemzetközi tanácskozások előterében áll a csehországi németek ügye s a világ-sajtó nem egyszer világpolitikai jelentőségű konferenciákat fűz a csehországi kisebbségi kérdés és főleg a szudétanémet kérdés megoldásának helyes vagy helytelen voltához.

Kétségtelen, hogy a szudéta-németek ügye abban a percben került a világpolitikai érdeklődés előterébe amikor az Anschluss következtében a történelmi Csehország határait három oldalról a Német Birodalom fogta körül s a maga erkölcsi és hatalmi erejével odaállott a német kisebbségek, főleg a birodalommal határos vidéken lakó szudéta-németek ügye mellé. A német birodalom minden tekintélyt latba veti, hogy a szudéta-német kérdés rendezésére kényszerítse szomszédját, amely hiába hivatkozik arra, hogy saját állampolgárai ügyébe nem enged beleszólást, a tények kényszerítő hatása alatt mégis kénytelen keresni a megoldás utját.

A szudéta-németek mozgalma az utóbbi időben bámulatos fejlődést mutat. Néhány esztendővel ezelőtt a szudéta-németek még több politikai párt között szétforgácsolva nem képviselte a tízennégyezer lakosú köztársaságban azt az erőt, amelyet egy hárommillió kétszáz ezer főnyi kisebbség erőinek koncentrálásával képviselhet. A szudéta-németek egyik frakciója ellenzéki politikát folytatott, a másik része viszont kompromisszumot kötött a mindenkor kormányokkal, két miniszteri tárcát is kapott és ugynevezett reálpolitikát folytatott. Mint a világ minden német kisebbsége életében, a szudéta-németeknél is akkor állott be a fordulat, amikor Németországban a hitlerizmus került uralomra. Az új német népi mozgalom ideológiája átcsoportosította a határokon és a német kisebbség körében is új eszmei hullámverést tapasztalhattunk.

A harmincas évek elejére esik az a nagy politikai pör is, amelynek során a cseh kormány a hitlerizmussal rokon szudéta-német nemzeti szocialista pártot föloszlatta, képviselőit megfosztotta mandátumuktól, többet közülük súlyos börtönbüntetésre ítélte és feloszlatta a nagy német tornászövetséget is, politikai tevékenység miatt.

Már-már úgy látszott, hogy a szudéta-németeknek csak kormánytámogatás alakulatai, a német szociáldemokrata párt és a német agrárpárt maradtak fenn. 1933-34-ben egy eddig ismeretlen fiatal ember, egy Henlein nevű tornatanár tünt fel, megszerezte az engedélyt egy új párt alakítására s megindította a szudéta-német párt szervezését. A munka csendesen folyt csak egy év múlva tünt ki, hogy Henlein és társai német alapossgal dolgoztak. A cseh kormány 1935 tavaszán új képviselői és szenátorai választásokat írt ki és ekkor nemcsak a cseh közvéleményt, hanem az egész világot egy nagy meglepetés érte: Henlein pártja 1200.000 szavazattal mint a csehszlovák köztársaság legerősebb pártja került ki a küzdelemből. A legnagyobb cseh kormánypárt gyengébb volt, a német kormánytámogató pártok összezsugorodtak s Henlein büszkén hirdethette, hogy a szudéta-német népkarát egyetlen jogos képviselője az ő pártja.

Az 1935-ös választási diadallal indult meg a szudéta-németek harca a legszélesebbkörű kisebbségi jogok kivívásáért. Ez a páratlan győ-

zelem még jobban elmélyítette a német kisebbség körében azt a népközösségi tudatot, ami a hitlerizmus behatása következtében amúgy is megerősödött. A szudéta-német szervezkedés ettől az időtől kezdve fokozottan, céltudatosan folytatódott. Rövidesen megindították a „Die Zeit” című napilapot, amely ma a legnagyobb csehországi német lap s komoly versenytársa a régi prágai német lapoknak, a híres „Prager Tageblatt”-nak és a „Bohemia”-nak is.

A szudéta-németeknek teljesen kidolgozott, a legapróbb részletekig kimunkált terve van a csehországi kisebbségi kérdés megoldására, amelynek végső foka a csehszlovák alkotmány-nak gyökeres revíziója s a kisebbségi autonómia megteremtése által a Középeurópai Svájc megalkotása. Ez a program az új cseh államosság képviselői előtt elfogadhatatlannak látszott, merov ellenállás volt a válasz s négyesztendő kemény harc jelzi már eddig a cseh és szudéta-német álláspont közötti különbséget. Ez a négyesztendő harc a parlamentben a sajtóban és — mint már történni szokott — a külföldi propaganda révén folyt, de a szudéta-németek fegyverzettségét és politikai érettségét jellemzi, hogy jóformán soha és sehol sem robbantak ki úgy a szenvedélyek, hogy a fizikai erőnek jutott volna szerep.

H. BOROS VILMA VERSEI

TALÁLKOZÁS

Valahol elindult két lélek egymás felé,
Vagy élel eltelik, amíg egymáshoz érnek.
Sőtétben tapogatózunk egymás felé,
S lassan találjuk meg azt a hangot,
Amelyre a másikkal lelke rezonál.
Milyen szép és milyen édes az egymásra találás!
Milyen csodálatos, édes a boldog titok:
Két lélek egymást szereti, s megérti,
Ketten nincsenek most egyedül a világon.

Aztán elég egy szó, egy tekintet,
Hogy újra idegenek legyenek egymáshoz.
Egyiknek szent, amiben a másik nem hisz,
S úgy távolodnak egymástól rohanvást,
Mint az üstökösök futnak az égből paraboláján,
S vissza nem fog térni egyik sem, soha már!

BYGMASER SOLNESS

Mindig kerestem magamnak valakit,
Akiben higgyek,
Legyen nagy, legyen tökéletes,
Mindenkinnél különb, kiváibb.
Építsen égbenyuló tornyokat,
S maga álljon művének tetején.
De senki sem akart a kedvemért
Folkászni a toronyba,
Nem akart senki sem nagy lenni,
Szent és igaz.
Es nekem kellett megépítenem a tornyot,
Kőből, délibábból, ábrándból,
Es vörző vágyból,
Es a végén odavetítenem a tetejére
A lelkem fényébe öltözött királyi képet.
Ó, mily zuhanás volt, mikor összedőlt a hazugság-
Es porba foszlott a délibá! [torony,
Hogy fájt nekem és hogy csalódtam,
Hogy Bygmaster Solness sem az igazi.
Ostoba és fáradhatatlan fejfel
Keresek mégis mindig egyre mást,
S nem veszem észre, hogy magamat keresem,
S meg nem találhatom senkiben az ideált.
Szent akarok lenni és szentet keresek —
De az emberek nem értenek.
Ők élnek, és boldogulni akarnak
Emberi kis terveik szerint,
S így mi sohasem érthetjük meg egymást,
Es sohasem találkozunk.
Mert az én vágyam olyan mérhetetlen,
Hogy nem tudja betölteni más, csak a végtelen.

Egyhetes kirándulások

PÁRISBA,

melyeket a

francia államvasutak hivatalos képviselője

rendez.

Indulás Bucurestiből minden szombaton.

Jelentkezéseket elfogad és információval szolgál az „EUROPA” Organizația Națională Română de voiași și turism irodái, így Oradeán a

Banca „Dacia”

Str. Regele Ferdinand No. 9.

A cseh közvéleménynek nagyrésze idegenkedéssel nézte a szudéta-németeknek egységes és egyre erősebb fellépését. Egy másik része azonban más taktikai fogáshoz nyult: azt a gondolatot vetette fel, hogy az eddigi kormánytámogatás kis német pártok helyett Henleinékkel kell megegyezni és őket kell bevonnai a kormányzásba. Ennek a gondolatnak a képviselője a legnagyobb cseh párt, a cseh agrárpárt volt. A számítások azonban egy pontban tévesek voltak: Henleinék követeléseikből nem voltak hajlandók engedni s minden együttműködés alapjául a szudéta-német kívánságok százszázalékos teljesítését jelölték meg.

Ilyen helyzetben találta a csehszlovák köztársaságot az Anschluss és ekkor a csehek és németek előtt egyaránt felremlt Ausztria sorának viziója és csehország jövőjének nagy problémája. A cseh közvélemény rádöbrent, hogy a szudéta-német kérdés rendezetlensége tarthatatlan helyzetet teremthet közte és most már a teljesen körülfáró Németország között a német kisebbség pedig még erősebben érezte át a nagy német népközösségi gondolat erejét. Az első lépés ebben az irányban a német kisebbségi életben az volt, hogy a kormánytámogató pártokban megindult a bomlás. Elsőnek a német agrárpárt bomlott fel és megmaradt kereteivel hozzákapcsolódott Henlein pártjához. A német szociáldemokraták a bomlást úgy akarták megakadályozni, hogy egész vezérkarukat leváltották. A keretek így megmaradtak, de a párttagok nagy része így is átszivárgott Henleinhez. Az Ein Volk ein Reich gondolata így hasonult át a német kisebbség körében az ein Volk, eine Partei jelszavává.

Az így megerősödött szudéta-német mozgalom most még nagyobb erővel lépett fel jogai kivívására. Henlein április 29-én Karlsbadban és május 1-én Gablonchan elmondott beszédében világosan és nyíltan megmondotta, hogy minden további tárgyalás alapja a kisebbségi autonómia megadása és a cseh alkotmány radikális reformja.

A szudéta-német kérdés most ott izzik a csehszlovákiai közélet fókuszában. Megoldásáról gondoskodni kell, mert bármely pillanatban ki-robbanhatnak az elfojtott szenvedélyek és ennek beláthatatlan következményei lehetnek. A nagyhatalmak megoldást sürgetnek, a cseh közvélemény ideges, a cseh kormányférfiak pedig lázasan készítik már az új kisebbségi statutumot, amely Hodzsa miniszterelnök szavai szerint a kisebbségi jogok kódexe lesz. Ma még nem tudhatjuk mi lesz ebben a kisebbségi statutumban, annyi azonban kétségtelen, hogy ha nem elégti ki a szudéta-németeket, nem hoz teljes megoldást, a csehszlovákiai német probléma európai problémává mérgesedik.

EURÓPAI ARCÉLEK

BONNET, a francia külügyminiszter

Írta: Csiszár Béla

George Bonnet nem új ember a francia politikai életben. Új ember azonban ott, ahol jelenleg a francia állam legfontosabb ügyeit intézi, a külügyek terén. Amikor annakidején a pénzügyminiszteri tárcát Chautemps kormányában hosszú politikai szünet után elváltatta s magára vette terheit annak a pénzügyi politikának, amelyet a szocialisták és Blum olyan elkeserítő diletantizmussal igyekeztek továbbvinni és végeredményeket elérni vele, mindenki fellelegzett Franciaországban. Végre, egy megfelelő ember a pénzügyminiszteriumban! De azután Chautemps kormányával ő is távozott s már az új kormányban más vette át a pénzügyek irányítását. Mindenki biztosra vette most, hogy Daladier kormányban a pénzügyek irányítása ismét az ő kezébe kerül, hiszen ő rakta le annak a finanszpolitikának az alapjait, amelyre a radikális párt pénzügyi kérdésekben támaszkodik. De ugyilátszik, külügyminiszter nem volt olyan könnyű találni; vagy pedig Daladier meg akarta mutatni, hogy külügyekben ő lesz az irányító, vagy pedig azt látta előre, hogy a francia külügyi politika irányításában döntő szava lesz a pénzügyi szakembernek. Akár így, akár úgy van, tény, hogy Daladier külügyminisztere a kitűnő pénzügyi szakember, George Bonnet lett, aki hamarosan megmutatta, hogy bár sikerekre nem pályázik, de egyéni szint tud adni a hagyományossá vált, tradícióba gyökeresedett, megmerevedett francia külpolitikának.

Mindentől eltekintve, önmagában is érdekes arc a jelenlegi francia külügyminiszteré: magas alakja sűrűn tűnik fel reggelenként a Parc Luxembourg sétányain. Legtöbbször kalaplevegő, fődétlen fejfel láthatni, úgy látszik, nem tartozik a hű emberek közé, pedig — mint minden rendes pénzügyi zseni — kopasz. Ami különösen feltűnik az arcán, az magas homloka, továbbá az az éles ránc, amely homlokáról az ornyereghez fut. Egyébként tipikus gall arc, hosszú, kissé kreolbahajló, ideges és élénk; meleg barna szemek, könnyed csevegőhajlam, ideges kézmozdulatok, folytonos dohányzás — ime, ezek azok a jelentéktelen vonások, amelyek George Bonnet egyéniségét jellemzik.

Bonnet is, mint elődje, Delbos, Délfranciaország szülötte. Ifjúsága hajszálya ugyanúgy folyt le, mint sorstársaié vagy politikai kollégáié. Járta a vidéki liceumokat, majd az Ecole Normale supérieure növendéke lett, ahol Franciaország szellemi elitjét nevelik és készítik elő az életre. Tanulmányait elvégezve, nem ment tárnak, hanem újságíróskodott, hosszú, komoly cikkeket írt a radikális párt lapjába s azonkívül sokat, mérhetetlenül sokat politizált. Lassan egészen specializálta magát pénzügyi kérdésekre, több bankban szakértői tisztséget vállalt, majd újból visszatért az újságíráshoz. A radikális pártnak hamarosan pénzügyi szaktekinélve lett, de sokáig kellett várnia, míg a szerencse rámosolygott és miniszteri tárcát kaphatott. Általában Bonnet az az ember, akinek életfolyásáról nagyon keveset tudnak Párizsban, de még magában a radikális pártban is. Élete nyilvános eseményeit mindenki számoltatta, de ezen túl — alig ismerték. Azt is mondják, komoly tudós, otthon hatalmas könyvtára van, amelyben a statisztikai, pénzügyi, gazdasági, valutapolitikai és kereskedelmi munkák foglalják el csaknem kizárólag a helyet.

Bonnet szerencséje akkor érkezett el, amikor a radikális pártban az u. n. fiatalok jutottak szerephez. Kik voltak ezek a „fiatalok”? Semmiestire sem Herriot, aki éveken keresztül vitte a radikális párt irányítását és a kormányok egész sorának volt miniszterelnöke. Idetartozik például Chautemps, de még inkább Daladier és a negyvenévesek hosszú sora. Daladier első kormányában Bonnet kapta a pénzügyminiszteri tárcát, de ez a tárcsa nem volt hű; alig néhány hét után megvált friss gazdájától és máshoz pártolt. A két embert, Daladiert és Bonnet-t régi barátság fűzi egymáshoz, amely állítólag még az iskolapadban szövődött és megmaradt az élet és a politika viharai közepette is. Másodszori tárcaválása Laval koncentrációs kabinetjében következett be, — itt a kereskedelmi miniszterium vezetését vette át ugyancsak a radikális párt megbízásából.

Mindkét miniszterelnököt egyforma lelkesedéssel és lojalitással szolgálta Bonnet; minden politikai intrikánál és miniszterelnökbuktatásnál jobban érdekelték a számok és statisztikák.

Laval bukásakor egyidőre eltűnt a francia politika első vonalából. Sarraut-kabinetjében ismét ő lett a pénzügyminiszter 1936 nyarán, majd mikor Blum uralomra jutott, Bonnet-t washingtoni nagykövetté nevezték ki, hogy a hármag valutaegyezmény értelmében szoros együttműködést létesítsen az amerikai és a francia kormány között pénzügyi kérdésekben. Chautemps, mikor Blum baluliskerült szocialista rezsimje után miniszterelnök lett, Bonnet-t visszahívta Washingtonból és rábízta újból a pénzügyi tárcát. Nagyszerű regenerációs programmal jött. Még mindannyian emlékszünk gyors és erélyes intézkedéseire, amellyel megállította a frank zuhanását, az ország gazdasági életét visszavezette a higgadság és nyugalom állapotába. De ez a munka nem tartott sokáig; Blumék újból „megfúrták” a radikálisokat s Bonnet ismét távozott. Rövid idő telt el azóta s most újból kormányon van, ebben az esetben a külügyminiszteriumban.

A francia külügyi politika ma nagyrésztben pénzügyi politika, amennyiben a frank folytonos krízisei szűkegessé teszik a Londonnal és New Yorkkal való sűrű és állandó eszmecsereket. De Bonnet kitűnő külügyminiszter is, amennyiben máris díszekedhet több olyan eredménnyel, amit elődje nem tudtak elérni: megszilárdította a francia-angol együttműködést és elindította a francia-olasz tárgyalásokat. A francia jobboldal régi törekvése volt ez, de mindaddig a szocialisták magatartása miatt lehetetlen volt a francia-olasz vonalon mindennemű közeledés. Bonnet és Daladier alatt jött létre a francia-angol szoros szövetkezés is, ami valószínűleg szintén Bonnet számlájára írható — legalább is bizonyos mértékben. Ha az európai béke, az igazi európai béke harcának mutatkozik továbbra is, sokat tehet Franciaország európai szerepének javítására és a népek közti együttműködés előmozdítására.

HEGYI ENDRE VERSEI

OTTHON

Most nem tudom, a házuk oly kicsi,
vagy én vagyok, ki magasabbnak látzom —
az ablak parkányát burján lepi,
s mint óriás nézek túl az akácron.

A szomszédunknak tágas udvarát,
mely vig tanyája volt gyermekkoromnak,
most pár lépéssel játszva lépem át,
és nem lelem nyomát, csak tarka romnak.

De másut sem találok helyemet,
vendég vagyok a városban, családban,
vendéggé tesznek új s új emberek,
kiket gyermekkoromban nem is láttam.

S az idők sem úgy köszöntenek,
mint köszöntöttek valamikor régen,
én nem tudom, — itt minden kicsi lett,
vagy én nőttem meg a mások szemében.

SZÜRKE EMBEREK

Sorsunk könyvét nem írja vert-aranytoll,
nem fed palást, vagy gyöngyrosor brokát,
szürkén megyünk a horizonton át,
s nem pompázunk a ránk rakott aranytoll.

Egyszerűen járunk, halogul, sután,
nem csillogtatunk díszes ékkövet,
szövetünk is csak pókhálósövet,
mit vérszívó pók szőtt eső után.

Az utjaink: tövis között vert ösvény,
lassan megyünk elődjaink nyomán,
míg egyszer a tág horizont, ködös, vén
mezején megállunk, ledobva vértünk,
egy fáradt ősz, borongó alkonyán —
s megjárt utunkra csendben visszanezünk.

* A mai izgalmas élet küzdelmeiben kifáradt egyének, akik csaknem kivétel nélkül már idültté vált székrekedésben és ennek következtében mindenféle emésztési nehézségekben szenvednek, igyanak reggelenként éhgyomorra egy-egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez az ideális hashajtó összes jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kérdezze meg orvosát.

Bogár a falon

Írta: Dallos Sándor

Beteg voltam s a lábom és a mozdulatlanságban olyan volt körülöttem az élet, mintha tengerfenéken lettem volna. Csönd. A bútorok mereven állnak. A fény monotonul ömlik be az ablakon és nincs benne semmi öröm, semmi dinamika. A betegszobába behatólag fény olyan — sivár, álló és örömtelen, — mintha nem is a nappal jönne, mintha kvartclépa égne odakint az ablak előtt és az világítana be. Hang nincs, csak a vér surrogása a fülben; a külső zajok mintha elakadnának és lehullnának az ablak alatt.

Csönd.

Az unalom megjelenik s mint egy nagy, néma pók, befonja az embert.

Igy voltam két napig: egyetlen mozgás nem volt körülöttem. Csak glédában álló bútorok, amelyeknek az arcán mindennap ott volt a hőmérsékletem. Hangtalanul egyre azt mondták: „Harmincnyolc hét. Harmincnyolc hét”. És mikor csökkent: „Harmincnyolc hét”. És ott volt bennük a betegség sápadt szága.

Unalom!

A harmadik napon ideges lettem s veszekedtem, hogy fölkelek, ledobálom ezt az utálatos borogatást, vagy legalább adjanak cigarettát. Mert a cigaretta tilos volt.

És talán meg is tettem volna, mikor egyszerre csak észrevettem, hogy szemben a falon egy kicsike fekete bogár kezd mászni. Olyan kicsi, lassuska mezei bogár, ismerem, úgy repülhetett be az ablakon, mikor szelöltettek. Hát csak néztem és délutánra már barátságot kötöttünk egymással. Mert ő volt az egyetlen mozgás köröskörül. Ebéd után elaludtam s ahogy felnyitottam a szememet, rögtön keresni kezdtem, hol van a kis bogár a falon. Csak nem tűnt el? Nem. Csak pár hüvelykkel odébb mozgott már. Meg-megállt. Összehúzta magát. Szinte visszafordult ilyenkor, nézett rám s mosolygott: ne félj, itt vagyok. Én meg mosolyogtam rá: no jól van. Gyakran megiette, hogy elbűjt. Elmászott a sárokbá, én meg a fal lapján kerestem s hogy nem találtam, egész elkeseredtem. S mikor már csaknem lemondtam róla, akkor előmászott a sarokból és biztosan hahótázt, hogy így sikerült rászednie. Így játszogattunk el egymással tízenöt napon keresztül.

Aztán én felgyógyultam, otthagytam a betegszobát és két napig be se néztem oda, hadd szelöltessenek. A kis bogárról egész elfeledkeztem.

Ma aztán bementem a szobába és egyszerre eszembe jutott. Fölnéztem a fabra és keresni kezdtem. Nem találtam. Először azt hittem, hogy elbűjt megint s kezdtem átkutatni a falat. De a kis bogár nem volt sehhol. Elment. Míg beteg voltam elszórakoztatott s most, hogy felgyógyultam és nem volt rá tovább szükségem, elment. Talán egy másik betegszobába.

S most, hogy írok róla, olyan érzésem van, mintha ő lett volna a Józselem. A mesebeli Józselem, aki bolyong a világban, hol ilyen alakban jelenik meg, hol olyanban és vigasztalja az embereket.

Köszönöm, Józselem, hogy megjelentél.

Teadalmi panoptikum

„Ifjúságunk zengő hajnalán, midőn a szerelem cinege-serege még 35 fokos hidegben is tolmácsolja láthatatlan sebeinkre az elérhetetlen lányka mézes csókjait: — a megjegecesedett cukrosláva tisztító tüzeben táncolva üdvözülő, vidám istenek egyikének érezzük magunkat...”

Azután jön a „hadd el hadd!”

A fent idézett sorokat nem egy elmebeteg naplójából, hanem Jánosy Jakab döbbenetes szemérmelenségében „vulkánikusnak” nevezett s — minden bizonnyal kéretlenül — gróf Bethlen Györgynek dedikált keretlenségű előszavából ragadtuk ki „elrettentő példa gyanánt.” Kiragadtuk, annak ellenére, hogy rossz könyvekből általában nem szoktunk idézni s még kevésbé emlékszünk meg azokról. Nem idézünk és nem emlékszünk meg azért, mert a gombamódra szaporodó dilettánsok és zugirók serege annyira elriasztotta a közönséget minden irodalmi megnyilatkozástól, hogy az nem olvassa már el a kivételes jó könyvekről szóló kritikákat sem. Kár tehát ezekre a fércmunkákra időt vesztegetni: a „szerzőnek” nem ártunk, az olvasónak nem használunk vele. Jánosy Jakab „Földi tüzek égi tüzek” című verskötetével azonban kivételt teszünk. Kivétel kell tennünk azért, mert az a döbbenetes dilettánsizmussal, a dilettánsok határtalan fölfülvalkodottságának s főképp a fűzfapoézisnek „csústeljesítménye” s így, mint rekord, mégis szót érdemel.

Szót érdemel annál is inkább, mert a „szerző” előszavában jelzett „hadd-el-hadd”, bármilyen hihetetlenül hangzik is, igazában mégiscsak a zürzavaros, zagyva bevezető utáni „költeményekben” következik. Első versciklusának címe ugyan „Irgalmaz nekünk”, amiből azt remélhetnénk, hogyha ő irgalmat kér az isteni gondviseléstől, úgy ő is irgalmaz nekünk, jobb sorsra érdemes embertársainak. Jánosy Jakab azonban nem irgalmaz. Sőt! Hogy mennyire nem, hajolj csak pár pillanatra a „vulkánikus versek” „izzó krátere” fölé, türelmes olvasó, hadd törjön feléd a „földi s égi tűz” s hadd robbanjon ki belőled is a nevetés láva-tengere:

Ime néhány vulkánikus versszakas:

*Mezőllatú kis szüzem!
ne szítsd szemekkel vén tüzem!
— Az élet iszonyú üzem...*

*Inkább mohából rakj ágyat
s fektessünk rá minden vágyat
s aludjunk rajt edeset, lágyat:*

*mint két angyal egy nyoszolyán,
s ikres csillag az ég alján.
— a világ végső alkonyán.*

Ebbe az átlomba mégiscsak belenyugodnánk valahogy, Jánosy Jakab azonban nem szunynyad, hanem újabb versében ismét meggyűlik a baja — s általa nekünk is — az illatokkal.

TANQUEREY—CZUMBEL

A TÖKÉLETES ÉLET

ASZKETIKA és MISZTIKA

Kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályán.

Kifűnő utmutató papok részére a lelkek vezetéséhez. Szerzeteseknek elsőrendű segítőtárs a lelki élet elmélyítéséhez. A keresztény életteljesre törekvő világiaknak nélkülözhetetlen. Tudományos értékét könnyed és kellemes stílusa, világos és gyakorlati szerkesztése nagyban emeli. A több mint ezer oldalas könyv — amely finom indiai papíron készült és azért alig nagyobb egy nagyobb méretű könyvnél —

ára: **230** lei

no meg a „költői szabadsággal is.” Figyeljük csak:

*Erdőllatú szép szeretőm,
haj mi lesz velünk a temetőn,
ha örökre el kell vállani
s le kell a sírba szállani?*

Hát erre a kérdésre választ nem nyújthatunk, biztos azonban, hogy rosszabb aligha jöhet, mint a nem sokkal ezután következő vers:

*Be sok ember van a világon!
be sok csók potyog télen, nyáron, — —
és mi lesz belőle?
tarka csínyaság — ?
Bűn és sár...?
kár! kár! — kár?*

Kár bizony, kérném alázattal, de még mennyire kár. Ha nem is a télen, nyáron s

főképp jelenleg a májusi ligetekben potyogó csókokért, de azért a csókokért, amelyet a múzsa elfelejtett Jánosy Jakab homlokára potyantani. S még nagyobb kár, hogy a múzsa csókjával nem illetett „poéta” ennek ellenére szaporán költ.

A kötet egyik vége felé levő „költeménye” azonban „kárterfítéssel” kecsegtet. Komoly reményt nyújt, akár ígéretnek is vehetjük:

*„Csitt! Csitt!
— te számtalan vétkű
bűnbánó, bánatos költő:
maholnap sírnod sem szabad!*

*Ne sírj költő!
— ne zavard a föld forgását...
csillagsereg mosolygását...*

Nagyon helyes. Csitt. Ha nem is csitt költő, de csitt költői pózban tetszelgő, pályát tévesztett fűzfapoéta. Csitt, csitt és csitt ezerszer is.

Ebben maradunk!

HORVÁTH IMRE

KERESZTREJTVÉNY

20. 311. SZÁM

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
15			14						15		
16			17		18				19		
		20		21			22	23			
			25		26		27			28	
29		30			31			32		33	34
35			36	37			38			39	
40											
41			42				43			44	
45			46		47		48		49	50	
			51		52			53			
54		55					56			57	58
59	60				61	62		63		64	65
66				67						68	
69					70					71	

Beküldendő: Vesz. 25., 40., 51. Füg. 6., 24., 28.

Beküldési határidő: május 26.

Vízszintes sorok:

1 A gépköcsi feltalálója. 4 ...ciós kormány. 9 Kis bárány. 13 Régi ürmérték. 14 Víz közlekedési eszköz. 15 Lgazságkeresés. 16 Híres csehszlovák cipőgyár. 18 Gyümölcsfa. 19 Tarsulat. 20 Míseruhadarab. 22 Növénysz. 25 Görög matematikus. 29 Lóverseny-egylet. 31 Gazdasági eszköz. 32 Fordítva: szeress, latinul. 35 Tel...-tér. 36 Kérdőnév. 38 Névtelen. 39 ...yi Viktor. 40 Transilvániai fejedelm. 41 Faszor, helyesírási hibával. 42 Olasz névelő. 43 Sál mássalhangzó. 44 Latin számnév. 45 Carmen zeneszerzője. 47 Vonatköz névmás. 49 Vigyáznak rá. 51 Jelleme. 55 Muzsika. 56 Madár. 59 A szerelem istene. 61 Buenos Aires külvárosa. 64 Egy szám. 66 Sportközlemény. 67 Szellemi eltompulás. 68 Helyhatározó szó. 69 Japán uszó. 70 Fejvédő 71 Dalolás.

Függőleges sorok:

1 Kisgyermek. 2 Rádió-márka. 3 Dal. 4 Ffilm-márka. 5 eBüptőlással: hazai. 6 Világhírű énekes. 7 Kártyaműző. 8 Lud. Akad. egyik sportcsapata. 10 Élet színe névelővel. 11 Földdarab. 12 Lendület. 17 ...lacta est. 19 Chinin csillapítja. 21 Rejtett. 23 Bűvészi. 24 Helyijellegű. 26 42. vész. több. 27 Ellentétes kötőszó. 28 Náz. portugál király, meghalt 1521-ben (e =). 29 Fordítva: Babilon bibliai neve. 30 Bitor. 33 Lengyel város, névelővel. 34 Pacifik-hárvány. 37 Harag, latinul. 38 Jugoszláv város. 46 Eeeter. 47 Azonos magánhangzók. 48 Megy. latinul. 50 Meae. 52 Romulus öccse. 53 Attila fia. 54 Nemzetköz. döntőbírószék helye. 55 Francia naturalista régényíró. 57

Levegő. 58 Ázsiai ország. 60 Arab. 62 Biztosító intézet. 63 Olasz indulatszó. 65 Fémnév.

18. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vesz. 1. Szellemidőzés. 19. Libia. 53. Szigligeti Ede. Füg. 1. Szigorlatozás. 10. Szemtel-eszemb. 17. Abál. 21. Imádság.

Helyesen megfejtették: Szeri Andor, Makr Béla, P. Darvas Venánc, Hatvig István, Sándor Gábor, Csibi Lenke, Kiss Lajos, Torjai Sándor, H. Szenek Olga (Róma), Vagányi Kálmán, Lázár Béla, Varga Valéria, Derzsy Zoltán, Glósz Edit, Halmay Nera, Pribék Izoréné, Buzás Imre, Sándor Gábor, Papp Mózes, Szimits Erzsébet, Szabó Józsefné, Zonda Magda, Klank Jenő, Heltiné Szenek Olga (Róma), Fazekas Vera, Verebi Káro, Rácz Lajos, Labud István, P. Réthy Apollinár.

ROVATVEZETŐ ÜZENETEI

M. B. (Hunedoara). Örülünk, hogy a küldött jutalomkönyv megnyerte tetszését. Üdvözlét.

P. W. Szíves érdeklődésére azözlük a kérdészet keresztrejtvény 45. vízszintes sorának megfejtését. Utia Iare, (az Oservator Románó fő-szerkesztőjének a neve.) Üdvözlét.

M. B. Egy levelezőlapon két megfejtés is beküldhető, a fő az, hogy idejében érkezzenek.

P. R. A. Könyvosztályunk a kért könyvek beszerzésére és elküldésére sürgősen intézkedett. Bizonyt: már meg is érkeztek a kérdéses kötetek. Még 2000. let.

A jutalomkönyvet **Glósz Edit** (Borheiu) nyerte, elküldöttük.

Asszonyok dolga

Kerti bútorok

Fővárosi és vidéki egyaránt átnézi az első erősen világított napon nyári berendezését, kisélejtezi vagy javítani adja sánta nádszékeit, esetleg új huzatot vásárol agyonnyútt nyugágyára, erre az olcsó, kedves darabra, mely született szerénységgel keskeny városi erkéllyel is beéri, vagy gyakran a lármás „gang”-gal, hogy dél-előtti órákban a család szezonzelotti nyaralásában segítsen. Azok a kiváltságosok, akik víz mellett, hegy lábánál, vagy más erdős vidéken nyaralóval rendelkeznek, szívesen állnak meg olyan üzletek kirakatai előtt, melyek nyári felszerelést, kerti bútorokat, kényelmes megoldásokat, vagy csikos, sokszínű forgó napernyőt kínálnak, piros, sárga, zöld alapszínű, könnyen fakuló durvavászon léggömböket; ugyancsak ilyenkor vitatkoznak a családtagok a célszerűség, kényelem, csinoság és nem utolsó sorban a takarékosság szempontjai felett, — hangzanak el különböző vélemények a modern nyári berendezések megvételéről.

Természetesen a kerti bútorok és nyaralóberendezések éppúgy gondosságot igényelnek, mint téli lakásunk felszerelése, hiszen az év legeszebb szakaszát töltjük benne s tekintettel kell lennünk arra, milyen a nyaraló felépítése, stílusa, a kert kiterjedése, beosztása; a nyaraló bútorzata legcsinosabb, ha ruszlikus, egyszerű, könnyen tisztántartható bútorral és egészen olcsó kockás függönyökkel rendezzük be, vagy virágos kartonhuzatokkal takarjuk régi bútorainkat. A veranda és a kert bútoraiiban annyi a választék, hogy bárki találhat köztük izlésének megfelelőt. Készülnek ugyanis kerti bútorok egészen mély alvázú fonott kivitelben, vagy rácsosított, kisdudvókra emlékeztető alacsony karosszékek és asztalok kétféleszínű lakkozással, ami vidám hangulatot ad, mintegy többszínű kíséretet a sokszínű virágcsoportok mellé; az utóbbi időben annyira bevezetett csöbutor elfoglalta a kertet is, hátracsapott támlájú alacsony ülőkével, krómozott karfaival és a hozzátartozó színesre lakkozott asztalával kávéházi modort ad a családi kertnek. Ez a csöbutor színes hevederével lehet célszerű és gyakorlati, de mintha kissé kihívóan figyelmeztetné e kor halandóit, hogy ő csak „ideiglenesen” van jelen, mintegy pár évre a vízőlön előtt, „amíg a készlet tart” s mint torz bohóc kineveti önmagát és azokat, akiket még egy ideig kiszolgál. Ugyancsak ennek a csöbutornak van egy régebbi rokona, melyet lakkozottabb, csinosabb kivitelben ma is beengednek egy-egy kert eldugott sarkába s ez az összecukorható vasbutor; ménteségül szolgáljon, hogy kint-hagyható az esőben, szívesen ázik s vállalja a rossz időjárást, minthogy nem árt neki. A régebbi családtagok ugyanis azelőtt hamar megbetegedtek, csúf rozsdafoltot kaptak és épp ezért nem szerették őket különös gyöngédséggel. Ha

lehetett odaállították a kerítés mellé, ritkán ülték le rá, mert ezek a székek nem ismerték a szolid és baráti vendéglátást; kemény ülőkékkel elzavarták a látogatót.

Igen kedvelt bútor a hinta-dívány, mely az utóbbi évek során egyre jobban tért hódít. Eleinte még csak viaszos vászon „baldachinnal” és divánnyal készítették, de ma már egészen csinos virágos karton kerül matracos vázuk fölé, vagy néha luxuskivitelben natúr színű bőr. Ezek a színes, kényelmes hinták, melyek aivásra is alkalmasak, a tengerparton kezdtek felütni tanyájukat mintegy tizenöt évvel, de már polgárjogot kaptak vidéki kertekben és nyaralókban; felnőttek, gyerekek egyaránt szeretik s szívesen válsztják delutáni pihenőül. A kerti ernyők, melyeket azelőtt csak asztalok fölé emeltek, most kisebb formában a nyugágy fekvőjét is védik erős napfénytől ügyes csavaros erősítő segítségével. Azonkívül dívatba jött mostanában egy igen ügyes csövázú nyugágy, egyetlen kifeszített hevederrel, a régebbi hintaszék emlékére, melynek külön előzménye, hogy gazdája használat után lebontatja és vászontokba (a tenniszűtő és hevedűtök nagysága közti) rakhatja. Ez a szétszedhető nyugágy különösen a kirándulókat érdekli majd, akik pár órára, sőt egész éjszakára is fekvőhelyet kapnak benne. Könnyen hordozható zöld vászontokban, akár egy hangszer. A „camping” felszerelésében feltétlenül komoly helyre tarthat számot.

Bármilyenek legyenek is kerti ülőbútoraink, mindig csinos és olcsó kartonpárna vagy világos szövetmaradékokból összeállított kispárna. Ügyeljünk arra, hogy a színek vidám együttest adjanak s legalább a kerítésen belül nyújtsa a nyugalmat, amire a téli megfeszített munka után mindannyian vágyunk.

Kovács Margit.

A konyha körül

Vaniliás kifli.

10 dkg vaját elmorzsolunk 10 dkg liszttel. Hozzáadunk 7 dkg törött cukrot, 5 dkg hámozott, őrölt mandulát (lehet moggyoróval vagy dióval is készíteni) és az egészet alaposan eldolgozzuk. Kis kifliket formázunk belőle és vajjal kikent, liszttel meghintett tepsiében megsütjük. Hamar megsül. Még melegen hintjük be vaniliás cukorral.

Mokka-torta.

Huszonnyle deka törött cukrot 6 tojássárgájával negyedóránig keverünk, hozzáadjuk egy egész citrom levét, citromhéját, a hat tojás kemény habját, tízenegy deka lisztet. Ha megsült, kettévágjuk és a következő töltékekkel megtöltjük: tízenöt deka cukrot, három egész tojást gőzön habosra verünk, a kihűlt krémhez lassan hozzáadunk egy fél pohár megélesztett fekete kávé. Ugyanezzel a krémmel venjük be a tortát és hintjük meg reszelt mandulával.

Képviseelőfánk.

Öt deka vaját, picit sót, öt kanál vizet lábasban felfőzünk. Ha forr, lassanként öt deka lisztet keverünk hozzá, kis tűznél alaposan átdolgozzuk a masszát. Hozzáadunk két egész tojást és ezzel eldolgozzuk. Evőkanállal kizsírozott tepsibe szaggatjuk. Ebből a mennyiségből kilenc darab jön ki. Jó meleg sütőbe tesszük, tízenöt percig nem szabad a sütőt kinyitni. Cukrozott tejszínhabbal töltjük meg.

Párizsi rudacska.

Tizenegy deka cukor, tízenegy deka dió egy tojás fehérjével összegyúrandó. Hosszúkára kinyújtjuk és bekenjük a következő krémmel: tíz deka cukrot egy tojás fehérjével és citromlével sokáig kikeverünk. Ha rákentük ezt a krémet, rudacskákat vágjuk és lassú tűznél óvatosan sütjük, nehogy megbarnuljon.

Cserezsnyéstáska.

Túrót egy tojással, kevés liszttel és két evőkanál porcukorral összedolgozzunk, kisdorjuk és negyszögletes darabokra vágjuk. Kimgozunk egy félkiló cserezsnyét — ha még nincs cserezsnye, a cserezsnyez is jó — és megfelelő mennyiséget a tészta közepére helyezünk. A tészta három oldalát jól összenyomva, kis táskákat készítünk és sósvízben kifőzzük. Ha a táskákat feljönnek a víz színére, akkor megfőttek, tésztaaszúrót kanállal kiszedjük, hideg vízzel leöntjük, tálatás előtt olvasztott vajjal meglocsoljuk és cukorral és fahéjjal tálaljuk.

Londoni torta.

Tizenegy deka vaját négy tojássárgájával, tízenegy deka törött cukorral s ugyanennyi csokoládéval habosra keverjük, beleteszük a tojások keményre vert habját és tízenegy deka őrölt mandulát. Kivajazott tepsi közepes tűz mellett megsütjük. Ha kihűlt kettévágjuk, barackzettel megkenjük, összeragasztjuk és csokoládémázzal bevonjuk.

A berlini Hoppe-kertben „elegancia-napot” rendeztek, amelyen a képünkön látható hölgyek is felvonultak a legújabb divat-kreációkban.

Fehér kabátka sötét szoknyához igen kedvelt az idén. Képünk egy, fiatal leányoknak is alkalmas kosztümöt mutat be, a rakott szoknyára simuló fehér kabátkával.

KÖNYVISMERTETÉS

Heszke Béla: Brüsszeli délután

Hat író — Duhamel, Rilke, Mauriac, Claudel, Proust és Quincey kifinomult művészi szemmel felvázolt portréja sorakozik fel Heszke Béla „Brüsszeli délután” című kötetében. A könyvet, amely minden bizonnyal komoly és méltó feltűnést fog kelteni egy, a kötet címét viselő hosszabb lélekzetű élménykarcolat teszi teljessé. Heszke Béla a fiatal katolikus író és esztéta, akinek lapunk hasábjain is számos írása és tanulmánya jelent meg, rendkívül értékes munkát és komoly feladatot végzett, amikor nagy önkritikával kiválogatott írásait kötőbe gyűjtötte, hogy a magyar olvasókörözés szélesebb rétege előtt is megismertesse azokat, akikről — valljuk be — művelt olvasókörözésünk csak keveset tud. Ő maga, könyvének előjáró írásában szerény szavakkal ezeket írja: „Ez a könyv a transzilván önismeret utján született, bár idegen írókról és idegen világról van benne szó, az írást az önismerő transzilván szellem diktálta. Önismeretünk egyik jelentős állomásának a minőségérzetbeli igény megnyilatkozásának kell lennie. S ez a könyv az igény szükségérzetét törekszik szolgálni. Ez a könyv az olvasó ember jegyzete, aki a nyugati kiáltásra keleti fajtájának édes anyanyelvén felel vissza. A szó halk lehet, de őszinte és nemes szándék, a minőségérzet építő tudata rögzítette papírra. Kis nép vagyunk s más hatalmas népek íróival megismerkedni nem válik szégyenünkre. Idegen írókkal való foglalkozás még nem feladása a valóságban létező transzilván-gondolatnak, csak elmélyítése. Talán közeledés az ugynevezett törzsirodalom felé”.

Heszke Béla „Brüsszeli délután” című kötetében sorrendben Duhamelről szól az első írás. Duhamel portréjának megrajzolását ez a mondatokkal kezdi: „A fényképei csalnak”. És valóban: a fényképek rendszerint „csalnak”. De az igaz művész, aki festőkkel, vagy kretával dolgozik, biztos szemmel és tiszta látással adja vissza az arc jellegzetességein keresztül az egyéniség legrejtettebb tulajdonságait. És Heszke Béla is ilyen biztos látással adja vissza az arc jellegzetességein keresztül a különböző egyéniségek lelki és szellemi rajzát és portréit az őszinte művészi átélés varázsával bontakoznak ki előttünk. Kifejezőereje, színes, hajlékony íráskészsége, meglepően eredeti megvilágításai s a beállítás művészet az, amely különösképpen vonzóvá teszi ezeket az írói arcképeket. Az a szenvedélye pedig, amivel a rejtett lelki tulajdonságokat s azok indítóerőit firkészi és feltárja, izgalmasan érdekessé teszi a kötet minden egyes tanulmányát. Gazdag és meglepő tájékozottsága, pozitív tudása ezen a ponton már merészen keveredik finom megerzésekkel és sejtésekkel. Rilkeről rajzolja ezt a klasszikusan tömör és tiszta képet: „Fehérvérűség ölte meg ezt a sápadt, erőszakra és durvaságra képtelen költőt s elmúlásában teljesedett a vágya: „saját halála” ölte meg, amelyet már születésével magával hozott a világra. Véralakata határozta meg egész gondolkodását és érzésvilágát. Csak egy ilyen fehérvérű ember képes ennyire anyagiatlan és a testi közönséges földhözköltöttségétől mentes lenni, amilyen Rilke volt. Ugy élt, mint egy kinzott és tévelygő árnyék. Az első pillanatban rossz benyomást keltett az emberekben. Kicsi volt, csunya, beteges külsejű. Hosszúkás arcán csak ábrándos kék szemek voltak szépek.” De nemcsak a külső, szinte vizüoszzerű megjelenítés és az egyéniség feltárása ilyen erős oldala Heszke Bélának, hanem stíluselemzés és az írói kritika dolgában is éles és tiszta látással világít rá az egyes íróművészek rejtett, vagy jellegzetesen érdekes tulajdonságaira. Komoly felkészültséget, európai látókörét és azt a tudását, amivel a távoli összefüggéseket is látja, vagy felismeri gazdag és aprólékos — olykor egészen intím részleteket ismerő — tájékozottság egészíti ki; ismeri az írók szokásait és műhelytitkaikat s ezekből az apró részletekből ismeretekből alakul ki benne az egyes íróművészek lelki és szellemi

portréja. Az a szenvedély és a szeretet pedig, amivel ezeket a portrékat ilyen aprólékos művészi gondtal dolgozza ki, valami meleg, bensőséges fényrel ragyogja be írásait. A kötet utolsó darabja a „Brüsszeli délután” című izgalmasan érdekes élménykarcolat. Ez a finom hangulatu művészi írás magában véve is komoly értéke a kötetnek, amely mindenképpen hűzágptóló a művelt katolikus olvasó-közönség számára. (—)

Heszke Béla „Brüsszeli délután” című könyve kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályánál. Ára 40 lei.

Marót Sándor legújabb könyve

Az újságíró a hétköznapi krónikása — még akkor is, ha kivételes tehetségű íróművésztől van szó — a múlt aktualitás rabja és írása a történelem gyors egymásutánjában legfeljebb huszonegy órát él. Egy kicsit mindenestre szomorú az az áldozat, amit az újságíró munkája nap-nap után jelent s egy kicsit kegyetlen a sorsa, amely rendszerint nem kényeztet el elismerés dolgában. Az újságíró átlagember csak ritkán veszi észre s még ritkábban tudja méltányolni, ha egy újságíró, valami hétköznapi eset, egy riport vagy egy cikk művészi megírásban kerül elője. És minden bizonnyal népszerűbb az a riport, aki fogatékos íráskészséggel ugyan, de rikoltóbb színekkel és „vérbemártott” tollal adja meg cikkeinek a hangulati aláfestését. Az újságírói tolvajnyelv szerint azok az újságírók, akik igényesebb szellemben és stílusban, igényesebb közönség számára igyekeznek írni — „maguknak és a kollégáknak” írják cikkeiket, mert elenyészően kevés az újságíróval közönségnek az a rétege, amely ezt a művészi és magasabb rangú munkát méltányolni tudja.

Ezek jutnak az eszünkbe, amikor Marót Sándor „A világ ablaka” című most megjelent könyvét olvassuk és érezzük, hogy kötetbe gyűjtött újságcikkeinek választékos stílusa, művészi megfogalmazása, kivételes újságírói kvalitásokról tanuskodik. Ez a könyv újságcikkeik gyűjteménye, de Marót Sándornak fölületes írásművészetével sikerült elérnie, amivel valóban kevesen dicsekedhetnek, hogy egyrészt a megírással, másrészt az eseményeknek egy szélesebb perspektívába való beállításával, művészi rangra emelte s kimentette írásait a múlt aktualitás enyészetéséből. Marót Sándor ott ül szerkesztőségi íróasztala mellett és kitekint a világ ablakán. Egy bölcs életszemléletű, lehiggadt ember, megértő szemével nézi és látja a világ dolgait s már a „szenzáció” láza sem tudja kilendíteni ebből az okos és lehiggadt életszemléletből. Azt hiszem fontosabb neki egy frappáns gondolatátírás, egy művészi megvilágított mondat, mint maga az esemény, amely ezt a gondolatátírást, vagy ezt a művészi gondtal megfogalmazott mondatot kiváltotta belőle.

Ez a tülka annak, hogy Marót Sándor írásait meghazudtolják az újságcikkeik tisztavirágéletét s a szerkesztőségi munka lábában fogamzott cikkek irodalmi színvonalra emelkednek. Vajjon az ő olvasókörözése tudja-e méltányolni ezt a felül-emelkedést, vagy pedig ő is saját magának és újságíróársainak írja ezeket az újságcikkeket? Az újságírónak mindenestre hinnie kell az olvasókörözés megértésében, amelynek az újságíróhoz való viszonyát Marót Sándor némi szkeptizással így fogalmazza meg egyik finom hangulatu s minden bizonnyal legszebb, legmelegebb írásában: „Az újságíró a szenvedélyes hivatlan vendég az élet asztalánál. Soha nem várják terítéssel, — de mindig számitanak reá és tartanak tőle. Jót és rosszat egyformán várnak részéről. Az előbbit lehetőleg a maguk, az utóbbi a barátai számára. Eppen ezért nem is csodálatos, ha egy személyben az igazság derék hajnokának, bátor purifikátornak, másfelől tudatos bajkeverőnek titulálják. És ez így van rendjén. A legkisebb csirkeperben is az alulmaradt fél mindég a bírót szapulja.”

A száthatvan oldalas kötet természetesen csak csekély hányadát tartalmazza annak a munkásságának, mely Marót Sándor újságírói oeuvrejét alkotja. Ezek az írások azonban gondtal, izléssel és mindenek felett szigorú önkritikával vannak összeválogatva s a művészi kiállítású kötet bármely könyvtárnak díszére válhat. (—)

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cim a kiadóban” további 10 lei. Allástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Adás-vétel

Eladó
zománczott három karikás takarékos tüzhely, fehér konyhabutor, üst-ház üsttel, jégsezkrény, kisebb Meteor kályha és egy 3+2 lámpás rádió. Oradea, Regele Carol 31., ajtó 7.

Eladó
Retul Comandantului, Str. Triumfului-on, szépiac közvelen közelében egy házhoz érdeklődni: Popa Mihály, Oradea, Str. Leazalului 4. szám.

Veszek
aranyat, ezüstöt, briliánsot. **Herbst** ékeszerűruház. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 3.

Eladó
kis jégsezkrény, külföldi gyártmány. Oradea, Str. Tache Joneacu 15., Házmasterne.

Szabó
ollók, vasalóparnak és ujjafa eladók. Oradea, Bodnár, Tache Joneacu 45. szám.

1 nagy
szárnyasajtó tokkal együtt eladó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 50.

Keresek

megvételre használt, de jókarban lévő nagyobb perza szőnyeg és 8-10 méter jó erős spárza futó szőnyeg. Lamiel, Oradea Str. Tache Joneacu 41. szám.

Jókarban

levő leányka sötétkék tavaszi kabát. Oradea, Str. Vlahuta 34.

Eladó

cipőgyári felszerelések, üvegfalak, stélázsik, asztalok, húzó villanylámpák, transzmissziók, különböző nagyságu szjrtárcsák. Megtekinthető volt „Derby” épület 3-ik emelet. Oradea, Str. Avram Jancu 6.

Redőny

és portál eladó. Megtekinthető Oradea, Piata Regina Maria 3. II. em. a délutáni órákban.

Lakás

Háromszobás
fürdőszobás utcai lakás augusztus 1-re kiadó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 2. szám.

Két 1 szobás

konyhás lakás kiadó olcsón. Oradea, Str. Franceze 18.

Eladó

Oradea, Str. Petru Rares 12. sz. telek házzal vagy ház nélkül. — Ugyanott egy szoba konyha kiadó.

2 szoba

fürdőszobás lakás június 1-re kiadó. Oradea, Str. Nicolae Jorga No 8-a.

2 szoba

konyha, mellékhelyiség azonnal kiadó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 6.

Nagy

pinchehelyiség kiadó. — Oradea, Str. Alexandru 13. szám.

3 vagy 2 szobás lakás
complett kiadó azonnal Oradea, Str. Principele Mihai 6.

Egy

és kétszobás lakás kiadó. Cim: Oradea, Str. Codrilor 11. szám.

Fűszerüzlet

berendezéssel azonnal kiadó. Oradea, Strada Averescu 37. szám.

Egy

utcai szoba, konyha, spájz kiadó. Oradea, N. Zsiga 50. szám.

3 szoba,

fürdő- és előszobás lakás kiadó azonnal. — Oradea, Str. Petőfi 22.

Butorozott

szoba azonnal kiadó, esetleg butor nélkül is. Oradea, Str. Vlahuta 22.

2 szobás

utcai lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. Petru Rares No. 7. Értékeznii: Str. Negruzzi 18.

Magánház

uj, 2 szobás, fűrdőszobával, kerttel, villany és vízszolgáltatással, csatornázva, eladó. — Oradea, Str. Bălcescu 23-a.

Egy

szépen butorozott különbejáratu szoba a Carmen Sylva park mellett kiadó. Értékezhetheti: Oradea, Piata Creangă 5. délután 2-4-ig.

Kiadó

ujjonnan épült modern **egyszobás fűrdőszobás** komfortos lakás június 1-re. Ugyanott használt fedőcserep, ajtó, ablak eladó. Oradea, Str. General Holban 22.

Hülönféle

Figyelem!

elismert orajavitó szaküzletem. Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 8 Aranyat, ezüstöt és ékszertárgyakat veszek és becserélek. Tarján órás és ékszerész.

Alkalmazás

Jó

családból való 15 éves, zárdában 4 gimnáziumot végzett kisleány, szereine keresztény családban, mint gyermek társalkodó vagy alsóbb osztályba előkészítő, elhelyezkedni. Leveleket a kiadó továbbítja.

Mindenes leányt

felveszek. Oradea, Str. Pasteur 45., Blaha Istváné.

LEGUJABB

Henlein szudéta-német vezér az angol kormány külpolitikai állandó tanácsadójával, Wansittarttal kétszer is tárgyalt

Az angol kormány az egyes túlzott követelések mérséklését kívánja

Londonból jelentik: A „Daily Telegraph” szerint az angol és francia kormány prágai követe utján figyelmeztette a cseh kormányt annak fontosságára, hogy a többi kisebbségnek ugyanolyan jogokat adjon, mint a szudéta-németeknek, mert ennek elmulasztása jogos panaszkra adhat okot Magyarországnak és Lengyelországnak részéről. A „Daily Express” szerint Wansittart, az angol kormány külpolitikai állandó tanácsadója közölte Henleinnel, hogy az angol kormány nagy súlyt helyez a szudéta-német kérdés befés elintézésére. A „Daily Mail” szerint Wansittart szombaton megegyeztet találkozott Henleinnel. A „Daily Telegraph” úgy tudja, hogy Londonban értésére adták Henleinnak, hogy az angol közvélemény nem pártolja a szudéta-németek követeléseinek túlzó pontjait és azoknak erőszakolása veszedelmes helyzetet teremthet. Figyelmeztették, hogy súlyos felelősség terheli őt és híveit. Henlein megértő magatartást és mérsékli hajlandóságot mutatott.

CSEHSZLOVÁKIA ÁTALAKÍTÁSA A SVÁJCI SZÖVETSEGES ÁLLAM MINTAJÁRA.

Párizsból jelentik: A francia sajtó vezető helyen foglalkozik Henlein londoni látogatásával.

val. A „Matin” szerint Henlein közölte Londonnal, hogy a középeurópai béke ma két feltételtől függ: hogy Csehszlovákiát svájci mintára semlegesség tegyék és a kisebbségek teljes önkormányzata alapján átszervezzék, s hogy bontsák fel a cseh-szovjet szerződést. Hitler nézete szerint — írja a lap — ennek a két alapfeltételnek teljesítése után szó lehet arról, hogy a szudéta-németek néhány programpontra tekintetben még bizonyos engedelményeket tegyenek. Az „Oeuvre” szerint Henlein közölte Londonban, hogy az önkormányzatot csak a budapesti eucharisztikus kongresszus és a cseh községi tanács-választások után, vagyis június közepe táján kívánják megvalósítani.

A RÓMAI CSEH KÖVET A CSEHSZLOVÁKIA VONATKOZÓ OLASZ-NÉMET MEGÁLLAPODÁS FELŐL ÉRDEKLŐDÖTT CIANO KÜLÜGYMINISZTERNEL.

Rómából jelentik: A római cseh követ kihallgatást kért Ciano külügyminiszterrel és vele hosszas megbeszélést folytatott. Mint tudni vélik, a követ a minapi olasz-német tárgyalások Csehszlovákiát érintő pontjairól kívánt tájékozódást szerezni.

Mexikó megszakította Angliával a diplomáciai kapcsolatot

A szakítás azért történt, mert Anglia egy rég lejárt adósság megfizetését sürgette

Mexikóból jelentik: Mexikó megszakította diplomáciai kapcsolatait Angliával és visszarendelte londoni követét. Hay külügyminiszter péntek délután fogadta az angol nagykövetet és átnyújtotta neki Mexikó válaszát arra az angol jegyzékre, amelyben London az 1910 és 1920 közötti forradalmi időszakban Angliának okozott kárért fizetendő kártérítési összeg

szeg már január 1-én esedékessé vált részletének megfizetését sürgette. A külügyminiszter 361 ezer pesoról szóló csekket nyújtott át a nagykövetnek és ugyanakkor közölte, hogy kormánya Anglia kevéssé barátságos magatartására való tekintettel szükségesnek tartja a londoni mexikói követség megszüntetését is.

Az Imrédy-kormány tagjai ünnepélyesen esküt tettek a magyar kormányzó előtt

Erős kéz kormánya a jobboldali szélsőségek ellen

Budapestről jelentik: Szombat délelőtt fél 10 órakor az Imrédy-kormány tagjai megjelentek a kormányzónál, hogy letegyék az esküt. A miniszterek mindenike diszmagyarban, Rácz honvédelmi miniszter pedig katonai szolgálati díszben jelent meg. Az eskütételnél jelen volt Perényi Zsigmond báró koronaőr és Bárczi-kázi Bárczy István miniszterelnökségi államtitkár, aki az esküszöveget olvasta fel. Eskütétel után a kormány tagjait a kormányzó külön-külön kihallgatáson fogadta.

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung és a Deutsche Allgemeine Zeitung arról számol be, hogy a magyar parlament felsőhá-

zában az új kormány összetételétől a jobboldali szélsőséges mozgalmak letörését várják, más szóval az erős kéz kormányára számítanak.

TÖRVÉNYJAVASLAT AZ ÁLLAMI ÉS TÁRSADALMI REND SZIGORUBB VEDELMÉRE.

Budapestről jelentik: A képviselőház szombati ülésén az igazságügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be az állami és társadalmi rend megóvása céljából szükséges büntetőjogi rendelkezések tárgyában. A törvényjavaslat legfontosabb intézkedése, hogy hűtlenség, lázadás, felsegértés, állami és társadalmi rend ellen

Főtisztelendő Plébánia Hivatal

Tisztelettel értesitem az összes Főtisztelendő plébánia hivatalokat és más egyházi intézményeket, hogy férjem halála után nagymultú építési irodájának vezetését sajátmagam vettem át és azt férjem általánosan ismert, becsületes munka-szellemében kipróbált szakembereimmel és tökéletes szakmai felszereléssel irányítom. Továbbra is elvállalok és végrehajtok mindenféle szakmába vágó munkálatot, ha templomot, iskolát vagy más egyházi épületet kell építeni, átalakítani, tatarozni. Megkeresésre, saját költségemen szakemberem a helyszínre utazik. További részletes pártfogást kér

ÜZV BALINT DANIELNÉ

Oradea, Vasile Conta 20

irányuló bűncselekmények külön bíróság elé kerülnek, büntetésük pedig nem államfogház lesz, mint eddig, hanem börtön, illetve fegyház. Állam- vagy társadalom ellen irányulóknak tekintik az olyan mozgalmakat, vagy szervezkedést is, melyeknek módjából, különösen titkosságából, esküvel, fogadalommal, vagy ünnepélyes ígérettel való kötelezettségéből, vagy egyéb körülményekből látni lehet, hogy az állam és társadalmi rend megrázkódtatásának veszélyét rejtik magukban.

DARÁNYI VOLT MINISZTERELNÖK AZ ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI KAMARA ELNÖKE LESZ.

Budapestről jelentik: Az Új Nemzedék értesítése szerint mozgalom indult, hogy az országos mezőgazdasági kamara küszöbönálló elnökválasztása során Darányi Kálmánt válasszák meg. Jelenleg Mecsér András a kamara elnöke.

A francia külkereskedelmi hivatal vezetője Budapestre

Budapestről jelentik: Etienné Fougère a francia külkereskedelmi hivatal vezetője Budapestre érkezett. Látogatása magánjellegű, de kétségtelen, hogy megbeszéléseket folytat majd illetékes gazdasági tényezőkkel.

Chile kilép a Népszövetségből

Genéből jelentik: Hír szerint a chilei kormány szombat reggel előzetes értesítést juttatott el a Népszövetség titkárságához és ebben bejelenti, hogy kilép a Népszövetségből. Elhatározását azokkal a nehézségekkel indokolja, amelyekkel a népszövetségi alapokmány reformja tárgyában beterjesztett javaslata a népszövetségi tanács kebelében találkozott.

Az eucharisztikus világgyűlésre 272 különvonat érkezik

Budapestről jelentik: A budapesti déli sajtó azt írja, hogy az eucharisztikus kongresszus idején összesen 272 különvonat érkezik Budapestre. Egyetlen napon, május 25-én a 179 menetrendszertől személyvonaton kívül még külön 132 különvonat fut be a pályaudvarokra. A MAV hatalmas befektetéssel 278 használható mozdonyra szaporította mozdonyparkját és négyszáz személykocsit kért kölcsön külföldről, hogy képes legyen a megnövekedett forgalmat lebonyolítani. A rendező bizottság részéről megállapítják, hogy az utóbbi államokból több ezer utas érkezik Budapestre.

A legújabb szentíráskiadás

ÖSZÖVETSEG. I—III. kötet Vászónkötésben 1080 lel.
UJSZÖVETSEG I—II. kötet Vászónkötésben 360 lel.

Kapható könyvosztályunknál

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.